

“Ἔργω εἶμι
ἢ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
σνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 110ον | Μάρτιος 2020 | 4343

† ΑΡΧΙΜ. ΗΛΙΑΣ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ 1919 - 2020

Τὴν 1η Φεβρουαρίου ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἀδελφότητός μας π. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος. Ὑπέμεινε ὄλο αὐτὸ τὸ διάστημα καρτερικὰ τῇ δοκιμασίᾳ του, τὴν ὁποῖαν ἀνακούφιζαν οἱ ἐπιμελημένες φροντίδες τῶν ἀφοσιωμένων ἀδελφῶν. Γαλήνιος ἀνέμενε τὸ κάλεσμα τοῦ Κυρίου, τὸν Ὅποιον μὲ αὐταπάρνηση ὑπηρετήσε, «ἵνα ἀναπαύσῃτε ἐκ τῶν κόπων αὐτοῦ». Τῆς ἐξοδίου ἀκολουθίας προέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριος Ἰερώνυμος. Συμμετεῖχαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαος, Ἀργολίδος κ. Νεκτάριος, Μάνης κ. Χρυσόστομος, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Ἰάκωβος, ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πετράκη, ὁ πρωτοσύγκελος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πανοσιολογιώτατος π. Βαρνάβας, καὶ πολλοὶ Ἱερεῖς. Συμπροσευχόμενος παρέστη καὶ ὁ Μητροπολίτης Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιος. Στὴ συνέχεια παραθέτουμε τὸν ἐπικήδειο λόγο πὺν ἐξεφώνησε μὲ πολλὴ συγκίνηση καὶ ἀγάπη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μάνης:

«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου Δέσποτα κατὰ τὸ ρῆμα σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου...»

Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ γέροντος ἀγίου καὶ δικαίου Συμεῶν ψέλλισε ὁ ἀγαπητὸς μας π. Ἡλίας καὶ πέταξε ἡ ἐκλεκτὴ ψυχὴ του πρὸς τὰ οὐράνια σκηνώματα. Μετέστη πρὸς Κύριον διὰ τὴν ὑπαντήσῃ ὁ σεβαστὸς εἰς πάντας π. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος καὶ «προστίθεται ἤδη τοῖς οἰκείοις» τῆς πίστεως, ἵνα ἀναπαυθῆ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγίων καὶ σοφῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας.

Ἔλαχε εἰς ἐμέ, μεταξὺ ἄλλων ἱκανῶν πνευματικῶν του τέκνων, νὰ ἐκφωνήσω τὸν προσήκοντα παρόντα ἐπικήδειον λόγον.

Ὁ μεταστὰς ἀοίδιμος π. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος ὑπῆρξε προσωπικότης κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τοῦ μετρίου καὶ τοῦ συνήθους. Σπανία μορφή ἡ ὁποία διεζωγράφισε τὴν νεωτέρα ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία. Ἔθεσε τὴν πνευματικὴν του σφραγίδα καὶ «ἔταμε ὁδούς», καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζουν οἱ εἰδήμονες. Ἀπλοῦς εἰς τὴν ἐμφάνισιν, σεμνότατος εἰς τοὺς τρόπους, ἐπιεικῆς ὅπου ἔδει καὶ αὐστηρὸς ὅπου ἐπεβάλλετο, βαθύτατα πιστὸς, καλλιεργημένος μὲ τὴν θύραθεν χριστιανικὴν παιδείαν, εὐγενῆς ἐξ ἀρχοντικῆς εὐσεβοῦς οἰκογενείας, ἀκαταπόνητος, φλογερὸς ὄχι μόνον εἰς τὰ συναισθήματα ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀρατισμούς, ἦτο προικισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν μὲ πλεῖστα ὅσα τάλαντα, τὰ ὁποῖα βεβαίως καὶ ἀξιοποίησε καὶ τοῦτο μόνον πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ Πατρός, προσφέρων μάλιστα ὅλην τὴν περιουσίαν του εἰς τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τοῦ Θεοῦ. Εἰς τὴν ἀγνὴν καρδίαν του εἶχεν ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἀναφθῆ ὁ θερμὸς πόθος τῆς ἀφιερώσεως εἰς τὸν Κύριον. Καὶ

ἀφιερώθηκε ἐνσυνειδήτως. Καθ' ὅλην τὴν ἐπίγειον ζωὴν του, τῷ ὄντι, ἀνῆκε εἰς τὸν Κύριον καὶ ἔζη δι' Αὐτόν. Εἶχε υἰοθετήσῃ τὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου, τὸν ὅποιον καὶ ὅλως ἰδιαίτερως ἠγάπα: «**Τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός**» (Κολ. 3,11).

Ὁ π. Ἡλίας Μαστρογιαννόπουλος, υἱὸς τοῦ ἱατροῦ Δημητρίου Μαστρογιαννοπούλου, ἐκ Λακωνίας καὶ τῆς Μαρίας Ματθοπούλου ἐγεννήθη εἰς Ἀθήνας τὴν 10η Ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1919. Ἀδελφὴ του ὑπῆρξε ἡ ἀείμνηστος φιλόλογος Σταματία ἀφιερωμένη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν Θεόν, προϊσταμένη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, τῆς Ἀδελφότητος «Εὐσέβεια». Συγγενεῖς του ἦσαν ἐκ μητρὸς οἱ: Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν Ἱερόθεος καὶ ὁ γέροντας π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἔλαβε κατ' ἀρχὴν οἴκοι, ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἰόνιον Σχολὴν καὶ εἰς τὸ Πειραματικὸν Γυμνάσιον Ἀθηνῶν. Ἐπεράτωσε τὰς θεολογικὰς του σπουδὰς εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν λαβὼν τὸ πτυχίον του μὲ ἄριστα τὸ ἔτος 1942 ἔχοντας ὡς καθηγητὰς τοὺς κορυφαίους τῆς σχολῆς τοὺς ἀειμνήστους: Π.Μπρατσιώτην, Π.Τρεμπέλα, Δημ.Μπαλάνο, Νικ.Λούβαρη, Ἀμ.Ἀλιβιζᾶτο, Βασ.Στεφανίδην, Γ.Σωτηρίου κ.ἄ.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1938 εἰσῆλθε εἰς τὴν Ἀδελφότητα Θεολόγων «ἡ Ζωὴ» καὶ ἔκτοτε ἤρχισε νὰ ἐργάζεται ἱεραποστολικῶς μετ' ἐνθέου ζήλου καὶ πλήρους ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς, γενόμενος μάλιστα καὶ Ἀναγνώστης διὰ χειρῶν τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου (τοῦ Παπαδοπούλου). Στὶς 8/11/1945 ἐχειροτονήθη Διάκονος ὑπὸ τοῦ Τιτουλαρίου Μητροπολίτου Πατάρων Μελετίου (Χρυσίδην) καὶ στὶς 6/8/1949 πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως Ἰωακείμ (Καβύρην) καὶ ἐχειροθετήθη

ἀρχιμανδρίτης. Τὴν χρονικὴν αὐτὴν περίοδον, τῇ ἀδείᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ, ὑπηρετήσεως ὡς ἱεροκῆρυξ εἰς διαφόρους Ἱεροὺς Ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἔτος 1952 λαμβάνει «ἐνταλτήριον» ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου τότε Ρωγῶν Διονυσίου διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς πνευματικῆς πατρότητος καὶ τὴν διακονίαν τοῦ μυστηρίου τῆς Ἱερᾶς Ἐξομολογήσεως. Κατὰ τὴν μετακατοχικὴν περίοδον παρέδιδε μαθήματα χριστιανικοῦ καταρτισμοῦ εἰς φοιτητάς, κατηχητάς καὶ στελέχη νεανικῶν κινήσεων καὶ ἀπέσπασε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀκροατῶν διὰ τὴν προβληματικὴν, τὴν προοδευτικὴν προσέγγισιν καὶ τὴν πατερικὴν τεκμηρίωσιν τῶν θεμάτων, τὰ ὅποια ἀνέπτυξε. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ πνευματικὸς σύνδεσμος μετὰ τῶν: Ἀλεξάνδρου Γκιάλα (Γ.Βερίτη), τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἀλεξ. Τσιριντάνη καὶ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἀστρονομίας Δημ. Κωτσάκη, προσωπικοτήτων τῆς ἐποχῆς του ἀλλὰ καὶ τοῦ πολιοῦ ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Παπακώστα. Αὐτοὶ ἐπηρέασαν τὴν πνευματικὴν συγγραφὴν καὶ προσφορὰν του καὶ προχώρησε πέραν αὐτῶν. Εἶναι προσέτι λίαν ἐνδεικτικὰ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα ἄρθρα καὶ δοκίμια τὰ ὅποια ἔχουν δημοσιευθεῖ εἰς τὰ περιοδικὰ Ἐκκλησία, Ἐφημέριος, Ζωή, Ἀκτῖνες, καὶ Ἀνάπλασις θεολογικοῦ, κοινωνικοῦ, ἱστορικοῦ, βιογραφικοῦ προβληματισμοῦ καὶ θεολογικῆς τοποθετήσεως ἐπὶ τῶν συγχρόνων καταστάσεων καὶ προβλημάτων.

Διετέλεσε προϊστάμενος τῆς Ἀδελφότητος ἀπὸ τὸ ἔτος 1959 ἕως τὸν Ἰανουάριον 1966. Κατὰ τὰ ἔτη 1960 ἕως 1965 διοργάνωσε τὰ πρωτοποριακὰ θεολογικὰ Συνέδρια, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἐφεσος» ὅπου προσεκλήθησαν καὶ ὠμίλησαν ἀρκετοὶ κληρικοί, λαϊκοὶ τῆς ὀρθοδόξου διασποράς, Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς μετὰ τῶν ὁποίων οἱ: Ἀλεξ. Σμέμαν, Ἰω. Μάγεντορφ, Γ. Φλωρόφσκυ, Ὁλ. Κλεμάν, Π. Στροῦβε κἄ. Ἐπίσης ἐπεμελήθηκε τὴν ἔκδοσιν θεολογικῶν Συμποσίων, τὰ ὅποια φέρουν τοὺς τίτλους: 1) «Θεολογία, ἀλήθεια καὶ Ζωή», 2) Μοναχισμὸς καὶ σύγχρονος κόσμος 3) Ἡ λειτουργία μας 4) «Ὁ ζωντανὸς λόγος». Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1968 μέχρι τοῦ ἔτους 1971 ἀνέλαβε τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ἀνωτέρου Ἱερατικοῦ Φροντιστηρίου τῆς Τήνου, ἐνῶ μετὰ τὸ 1971 δίδαξε ἐπὶ δύο ἔτη εἰς τὴν Ἀνωτέραν Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν. Τὸ ἔτος 1962 καὶ μετέπειτα μετεῖχε εἰς προσκυνηματικὰς ἀποδημίας, μεμονομένως ἢ τῇ συνοδείᾳ θεολόγων καὶ κατηχητῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, Ἁγίους Τόπους, Ἱερὰν Μονὴν Θεοβαδίστου Ὁρους τοῦ Σινᾶ καὶ εἰς Ἴ. Μονὰς ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ θέρος τοῦ 1968 πραγματοποίησε ἐκπαιδευτικὸ ταξίδι εἰς μοναστικὰ κέντρα τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας, τοῦ Βελγίου, εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Σαμπεζῶ Γενεύης, εἰς ἄλλα πνευματικὰ κέντρα τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Ἰδιαίτερος πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν τὴν δημιουργικὴν καὶ διακριτικὴν παρουσίαν του, εἰς ποικίλας Συνοδικὰς καὶ Ἀρχιεπισκοπικὰς Ἐπιτροπὰς μὲ κυριωτέραν ἐνασχόλησίν του τελευταίως εἰς τὴν Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, ὡς μέλος αὐτῆς. Τὸ ἔτος 2004 ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἀπένημε τὸ ἀνώτατο παράσημο τιμῆς τοῦ Ἀπ. Παύλου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ

Θερμότερα εὐχαριστοῦμε ὄλους γιὰ τὶς συγκινητικὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ λύπης γιὰ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀδελφότητός μας π. Ἡλίας Μαστρογιαννοπούλου. Ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις ἀπέπνεαν τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναστάσεως καὶ γεμίζουν τὶς ψυχὰς μὲ πίστη καὶ ἐμπιστοσύνη στὸ σχέδιο τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ἰδιαίτερος εὐχαριστοῦμε τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Νέας Σμύρνης κ. Συμεῶν, Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικόλαο, Ἀργολίδος κ. Νεκτάριο, Μάνης κ. Χρυσόστομο καὶ Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο, τὸν πρωτοσύγκελλο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, π. Βαρνάβα οἱ ὅποιοι προέστησαν τῆς νεκρώσιμης ἀκολουθίας, καθὼς καὶ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Θαυμακοῦ κ. Ἰάκωβο, ἱερεῖς καὶ πιστὸ λαό, οἱ ὅποιοι παρέστησαν ἢ ἐκδήλωσαν τὰ συλλυπητήριά τους.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η «ΖΩΗ»

Πόθος διάπυρος τῆς ἀγίας ψυχῆς του ἦτο νὰ ἴδῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀνακαινιζομένην, ἀκμάζουσαν, δυνατὴν, ζῶσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὑπῆρξε δόκιμος χειριστὴς τοῦ προφορικοῦ καὶ ἰδίᾳ τοῦ γραπτοῦ λόγου καὶ διηνεκῶς ἐτροφοδοτεῖ τὸ λαὸν τοῦ Θεοῦ μὲ λόγους οἰκοδομῆς, παρακλήσεως, τονώσεως, προβληματισμοῦ καὶ ἐλπίδος. Ὅπως ἡ εὐωδία τοῦ θυμιάματος διαχέεται εἰς τὸ περιβάλλον οὕτω πῶς καὶ ἡ ἀκλόνητος πίστις τοῦ ἀειμνήστου γέροντος. Ἐξαίρετον ἦθος, ἀκαμπτη ἀγωνιστικότητα, ἄνθρωπος πολλῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον ἰδιαίτερα πρὸς τὸν πονεμένο, τὸν ἀσθενῆ, τὸν ἀνάπηρο, τὸν τυφλό, τὸν ἠλικιωμένο, τὸν ξενιτεμένο, τὸ ὄρφανὸ παιδί, τὸν φοιτητή, κληρικὸς τοῦ καθήκοντος, τῆς ἀκριβοῦς τάξεως, τοῦ σπανίου χαρίσματος τῆς ποιμαντικῆς διακρίσεως καὶ κυρίως τῆς σιωπηρῆς φιλανθρωπίας.

Μακαριώτατε, Σεῖς ὁ ὅποιος ἐγνωρίσατε ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸν γέροντα καὶ τὸν εἶχατε εἰς ὑψίστην ὑπόληψιν, ἰδοὺ παρῶν προσεύχεσθε, διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς του.

Ὁ π. Ἡλίας ἀγαπήσας τὸν Θεὸν «**ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καρδίας καὶ διανοίας**» αὐτοῦ, ὑπετάγη Αὐτῷ τῷ Θεῷ, ἐξ ὀλοκλήρου, ἐν τοῖς πράγμασιν. Εἰργάσθη εἰς τὸν Ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ἐν σοφίᾳ, ἐν συνέσει, ἐν ταπεινώσει καρδίας, ἐν φιλανθρώπῳ διαθέσει, ἐν καρτερίᾳ καὶ ὑπομονῇ ὑποδειγματικῇ καὶ ἀφοσιώσει πρὸς τὸν Ἀρχιποίμενα καὶ Ἠγαπημένον Χριστόν.

Δεῦτε, ὅσοι ἠγαπήσατε τὸν πιστόν, τὸν φιλόθεον, τὸν φιλόπονον, τὸν ἐλεήμονα, τὸν πεπαιδευμένον ἐκκλησιαστικὸν ἄνδρα, δεῦτε, ὅσοι ὑπῆρξατε πνευματικὰ του τέκνα, ὅσοι φίλοι ἐνώσωμεν τὴν φωνὴν κλῆρος καὶ λαός, καὶ εἴπωμεν ἀπὸ μέσης καρδίας καὶ πάλιν τὸ τῆς Ἐκκλησίας: «Χριστός σε ἀναπαύσει ἐν χώρα ζώντων καὶ θύρας Παραδείσου ἀνοίξει σοι...»

Τοῦ μακαριστοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἡλίας Μαστρογιαννοπούλου, μεγάλου πνευματικοῦ πατρὸς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, Αἰωνία ἡ μνήμη.

«ΕΠΟΙΗΣΕ ΜΟΙ ΜΕΓΑΛΕΙΑ Ο ΔΥΝΑΤΟΣ»

ΑΝ ΜΑΣ ΡΩΤΟΥΣΑΝ, τί είναι ό Χριστιανισμός, θα μπορούσαμε να απαντήσουμε με μιὰ και μόνο λέξη: Μεγαλειό, Μεγαλειώδης. Ναί, ένα αληθινό μεγαλειό ό Χριστιανισμός. Χωρίς τυμπανοκρουσίες κρύβει μέσα του ένα ανυπέρβλητο μεγαλειό. Μεγαλειώδης ή εμφάνισή του, ή διδασκαλία του, τὰ θαύματά του, ή επικράτησή του, ή ιστορία του. Μεγάλο τὸ φῶς πού εἶδε ό «**λαός ό καθήμενος έν σκότει**» και όδηγήθηκε από τὸ πυκνὸ σκοτάδι τῆς ἀμαρτίας στο φῶς τῆς σωτηρίας. Γεμάτη μεγαλειό ή στροφή κάθε ψυχῆς πρὸς τὸν Χριστό. Κάθε πιστὸς Χριστιανὸς εἶναι μέγας, εκπροσωπεῖ τὸ θεῖο μεγαλειό.

Μέσα στὸν Χριστιανισμὸ αναπνέεις τὸ μεγαλειό, τὸ ζεῖς. Κατευθύνει τὴν πορεία τῆς ζωῆς σου. Ἄν εἶσαι συνεπὴς και συνειδητὸς Χριστιανός, ζεῖς μέσα σ' ένα ἀδιάκοπο μεγαλειό, ὅποια κι ἂν εἶναι ή κοινωνική σου θέση.

Αὐτὸ τὸ μεγαλειό τοῦ Χριστιανισμοῦ και τὰ μεγαλειά τοῦ Θεοῦ φέρνει στὴ σκέψη μας ή μορφή τῆς Παναγίας μας. Τί ἦταν ή Παρθένος Μαρία; Ποιὰ ή καταγωγή της; Ποιοὶ οἱ τίτλοι της; Ποιὰ τὰ προσόντα της, τὰ χαρίσματά της; Τίποτε ἀπὸ αὐτὰ πού θαυμάζει ό κόσμος. Ἦταν ή φτωχή, ή ταπεινὴ κόρη τῆς Ναζαρέτ. Ἦ ἀρετή της, ή ταπείνωσή της, προσέγκυσε τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἀξιώθηκε νὰ γίνει μητέρα τοῦ Ὑψίστου.

Ἀπὸ τὴ στιγμή πού δόθηκε ὀλοκληρωτικὰ και χωρὶς ἐπιφυλάξεις στὸν Θεὸ και παραδόθηκε στὴν ἀγάπη Του, ἔζησε σ' ὄλο τὸ μεγαλειό τους τὰ μεγαλειά τοῦ Θεοῦ. Δέχτηκε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Πῆρε οὐράνια μηνύματα, πρωτόγνωρα και πρωτάκουστα. Και τί δὲν εἶδε και τί δὲν ἄκουσε και τί δὲν ἔζησε; Αὐτὰ ἀκριβῶς, πού γεμάτη εὐγνωμοσύνη και θαυμασμό, ἀναφώνησε στὴ συγγενῆ της, τὴν Ἐλισάβετ: **«Εποιοῦσέ μοι μεγαλειά ό δυνατός...»**

Ὁ Θεὸς ἔκανε μεγάλα και θαυμαστὰ στὴ ζωὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ἄλλαξε τὴ ζωὴ της. Τὴν μεταμόρφωσε. Τὴν ἐξαγίασε. Τὴν ἔκανε νὰ κολυμπᾷ μέσα σὲ μιὰ ἀπέραντη εὐτυχία. Και στὰ εὐχάριστα και στὰ δυσάρεστα γεγονότα τῆς

ζωῆς. Ἐβλεπε τὰ μεγαλειά τοῦ Θεοῦ, τὸ σοφὸ σχέδιό Του για τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων και στὴ χαρὰ τῆς θείας Γεννήσεως και στὸν πόνο τῆς Σταυρώσεως και στὸν θρίαμβο τῆς Ἀναστάσεως. Και ὅταν οἱ ἀγγελικὲς δυνάμεις ἀνεβοκατέβαιναν με τοὺς παναρμόνιους ὕμνους και τὰ οὐράνια δοξασιτικά, ἀλλὰ και ὅταν ή κακία τῶν ἀνθρώπων κραύγαζε τὸ **«σταύρωσον αὐτόν»**.

Ἄλλὰ ἂν ό Θεὸς πρόσφερε μεγάλα και θαυμαστὰ στὴ Θεοτόκο Μαρία, δὲν παύει νὰ προσφέρει και σὲ ὄλους τοὺς πιστοὺς τὰ μεγαλειά τῆς ἀγάπης Του. Και μόνο στὸ μεγαλειό τῆς προσευχῆς νὰ σταθοῦμε εἶναι ἀρκετό, για νὰ συνειδητοποιήσουμε

τὰ θαυμαστὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ. Ἡ προσευχὴ δὲν εἶναι ψυχρὸ καθῆκον. Εἶναι προνόμιο και ἰδιαίτερη τιμὴ πού μᾶς κάνει ό Θεός, ὅταν μᾶς ἀξιώνει νὰ ἐπικοινωνοῦμε μαζί Του. Ἔτσι τὸ αἰσθανόταν και τὸ ζοῦσε σὲ κάθε στιγμή τῆς ζωῆς της ή Παναγία μας. Τὸ δείχνει τόσο καθαρὰ και αὐθόρμητα με τὸν δοξολογικὸ ὕμνο πού ἀπευθύνει, γεμάτη ἀγαλλίαση, πρὸς τὸν Κύριο και Σωτήρα της. Ἐμεῖς αἰσθανόμαστε αὐτὸ τὸ μεγαλειό τῆς προσευχῆς;

Δὲν ὑπάρχει πιὸ μεγαλειώδης, πιὸ ὠραία και ἱερὴ στιγμή ἀπὸ ἐκείνη πού ό ἄνθρωπος ἀνυψώνει τὴ σκέψη και τὴν καρδιά του στὸν οὐρανό, για νὰ συνομιλήσει μαζί με τὸν Θεό, ὅπως τὸ παιδί με τὸν Πατέρα του. Ἐκεῖ ή ψυχὴ ἐναποθέτει στὸν οὐράνιο Πατέρα με ἐμπιστοσύνη τὶς ἀνησυχίες της, τὰ προβλήματα της, ἀλλὰ και τοὺς ὁμορφους πόθους της, τοὺς εὐγενικοὺς ὀραματισμοὺς της. Ἡ ἀνύψωση αὐτὴ εἶναι εἰσπνοὴ ὀξυγόνου, ἀποτοξίνωση τοῦ πνευματικοῦ ὀργανισμοῦ, δύναμη ἀκαταμάχητη για τὴν ψυχὴ.

Ἡ δημιουργία και ἀναδημιουργία τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τὴν πραγματοποιοῖσε ή ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ή ὁμορφιά, ή τάξη, ή ἀρμονία, ή σκοπιμότητα τοῦ Σύμπαντος, εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλειά τοῦ Θεοῦ και φανερώνουν τὸ μεγαλειό Του. Ἐκανε μεγάλα και θαυμαστὰ στὴν Παναγία μας. Κάνει και σὲ μᾶς. Τὸν εὐχαριστοῦμε; Τὸν ὕμνοῦμε και τὸν δοξάζουμε;

«Εἶπεν ὁ Κύριος: Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, οὐδὲ ὁ πατήρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὄταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ

**ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ**
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. στ' 14-21
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. ιγ' 11-18'4

πρόσωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πα-

τήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σῆς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· ὅπου γὰρ ἔστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν».

ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΝΗΣΤΕΥΟΥΜΕ;

«Σὺ δὲ νηστεύων... μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων».

Μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου μας πλησιάσαμε καὶ φέτος τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Καὶ ἡ περίοδος αὐτή, εἶναι μιὰ ἱερὴ περίοδος πνευματικῶν ἀγώνων, μετάνοιας καὶ νηστείας.

Γιατί νὰ νηστεύουμε;

Ἀσφαλῶς ὄχι γιὰ νὰ φανοῦμε στοὺς ἀνθρώπους, ὅτι νηστεύουμε.

* * *

Ὁ Κύριός μας, πρὶν ἀρχίσει τὴ δημόσια δράση του, νήστεψε σαράντα μέρες καὶ σαράντα νύχτες. Ἡ νηστεία αὐτὴ ποὺ ἔκανε, ἔδωσε ἀφορμὴ στὸν Σατανᾶ γιὰ νὰ τὸν πειράξει.

Παρόμοια καὶ μεῖς, ἄς ἐτοιμαζόμαστε καὶ ἄς προγυμναζόμαστε στοὺς ἀγῶνες ἐναντίον τῶν πνευματικῶν ἀντιπάλων.

Σὲ μιὰ ἀμφίβολη πολεμικὴ συμπλοκή, τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος, ἡ παρουσία συμμάχου στὸ πλευρὸ ἑνὸς ἐμπολέμου, προκαλεῖ τὴν ἥττα τοῦ ἄλλου. Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ σὰρκα βρίσκονται σὲ ἐμπόλεμη κατάσταση. Μὲ ποιὸν θὰ συμμαχήσεις; Ἄν συμμαχήσεις μὲ τὴ σὰρκα θὰ ἐξασθενήσῃ τὸ πνεῦμα. Ἐνῶ ἂν συμμαχήσεις μὲ τὸ πνεῦμα θὰ ὑποδουλώσῃς τὴ σὰρκα. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν θέλεις νὰ ἰσχυροποιήσῃς τὸ πνεῦμα σου, δάμασε τὴ σὰρκα μὲ τὴ νηστεία.

Μὲ τὴ νηστεία δείχνουμε τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ὑπακοὴ στὸν Δημιουργὸ καὶ Κύριό μας. Γιατί ἡ πρώτη ἐντολὴ ποὺ ἔδωσε στοὺς πρωτοπλάστους, τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐά, ἦταν ἐντολὴ νηστείας.

Μέσα στὸν ἀληθινὸ σκοπὸ τῆς νηστείας ὑπάρχει ἡ ἀγάπη. Ἡ ἀγάπη μας πρῶτα-πρῶτα γιὰ τὸν Χριστό. Γιατί τηροῦμε τὸ λόγο ποὺ μᾶς εἶπε: «**Ὄταν ἀπαρθῆ ὁ νυμφίος, τότε** (οἱ μαθητὲς μου) **νηστεύσουσι**» (Ματθ. θ' 15). Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς σημειώνει: «*Ὅποιος ἀγαπᾷ τὸν Θεό, ζεῖ ἀγγελικὸ βίβι στὴ γῆ. Γι' αὐτὸ νηστεύει καὶ ἀγρυπνεῖ, ψάλλει καὶ προσεύχεται καὶ πάντοτε σκέπτεται καλὰ γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.*»

Ἀλλὰ νηστεύουμε ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τοὺς φτωχοὺς, τοὺς ἐλαχίστους ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ μας. Δὲν τρῶμε κρέας σαράντα μέρες π.χ. ἀλλὰ ἀπλούστερα φαγητὰ καὶ τὰ χρήματα ποὺ ἐξοικονομοῦμε τὰ δίνουμε σὲ μιὰ φτωχὴ οἰκογένεια.

Ἀκόμα νηστεύουμε γιατί διδαχθήκαμε ἀπὸ τὸν Κύριό μας ὅτι: «**Τοῦτο τὸ γένος** (τῶν δαιμονίων) **οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ**» (Ματθ. 17' 21). Ἡ νηστεία λοιπὸν διώχνει τὰ δαιμόνια τῶν παθῶν ποὺ κυριεύουν καὶ πολεμοῦν τὴ σὰρκα μας καὶ μολύνουν

τὴν ψυχὴ μας. Εἶναι γιὰ μᾶς ἡ νηστεία ὄπλο καὶ φάρμακο.

Εἶναι πράγματι καὶ πολύτιμο φάρμακο ἡ νηστεία, γιατί προφυλάσσει καὶ θεραπεύει τὴν ἀρρώστια τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ἡ γαστριμαργία, ἡ καταστρεπτικὴ αὐτὴ πολυφαγία, ἀποχαυνώνει τὸν ἄνθρωπο καὶ βλάπτει ἀνεπανόρθωτα τὴν ὑγεία του.

* * *

Ἡ νηστεία, λοιπὸν, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μέσα, γιὰ νὰ κατασιγάσουν τὰ πάθη. Ἐπειδὴ ὑποβάλλει σὲ ἐκούσιες στερήσεις δοκιμάζει τὴν ἠθικὴ δύναμη καὶ δαμάζει τὰ ἄτακτα σκιρτήματα τῆς σάρκας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο γιὰ τὴ καλιναγώγηση τοῦ σώματος καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν. «**ὑποπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι**» (Α' Κορινθ. θ' 27).

Γυμνάζω, λέει, τὸ σῶμα μου καὶ τὸ ὑποβάλλω σὲ στερήσεις, μήπως καὶ ἄλλοι, στοὺς ὁποίους κήρυξα, βραβευθοῦν καὶ ἐγὼ ἀποδοκιμασθῶ.

Πόσο ρεαλιστικὴ καὶ βαθιὰ ψυχολογημένη καὶ ἡ παρατήρηση ἑνὸς ἀσκητῆ, ποὺ ἔζησε τὸν πέμπτο αἰῶνα: «*Θὰ ρωτήσῃ κανεὶς ἀπὸ αὐτούς, ποὺ βαριοῦνται τὴ νηστεία: Εἶναι ἁμαρτία ἡ χρησιμοποίησις τῆς τροφῆς; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἡ τροφὴ δὲν εἶναι ἁμαρτία. Ἡ ἁμαρτία μπορεῖ νὰ ἔλθῃ σὰν ἐπακόλουθο τῆς τροφῆς.*»

Ἡ νηστεία ἄλλωστε ἔχει ἓνα πλατὺ περιεχόμενο. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν τὴν στενεύει μονάχα στὴν τροφή. Τὴν βλέπει μὲ εὐρύτητα θαυμαστή.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἰδιαίτερα ἐπιμένει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πατερικὴ σοφία καὶ φρόνησι. Ἡ νηστεία δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἓνας ξηρὸς τύπος. Εἶναι προπάντων διάθεσι ψυχῆς. Συνδυάζεται πάντα μὲ τὶς ἄλλες ἀρετὲς, τὴν ἐγκράτεια, τὴν προσευχὴ, τὴν μετάνοια. «*Τιμὴ γὰρ νηστείας οὐκ ἰσιτίων ἀποχή, ἀλλὰ ἁμαρτημάτων ἀναχώρησις*», τονίζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος.

Σὲ τίποτα, λοιπὸν, δὲν μᾶς ὠφελεῖ ἂν δὲν εἶναι ἔκφρασι εὐλικρινῆς μετάνοιας. Ἰσα-ἴσα μπορεῖ νὰ μᾶς παραπλανᾷ καὶ νὰ μᾶς δημιουργεῖ τὴν ψευδαἴσθησι τῆς πνευματικῆς αὐτάρκειας. Μᾶς τὸ ὑπογραμμίζει τόσο καθαρὰ ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτη Ἡσαΐα: «**Τὴ νηστεία καὶ τὴν ἀργία καὶ τὶς γιορτὲς σας τὶς μισεῖ ἡ ψυχὴ μου... ἐφ' ὅσον δὲν συνοδεύονται μὲ μετάνοια, εὐλικρίνεια, ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη...**»

Ἐπομένως ἡ νηστεία, ὡς πνευματικὸς ἀγώνας, ὡς αὐτοκυριαρχία, ὡς ἐγκράτεια, ὡς ἀσκησι, πρέπει νὰ εἶναι καθημερινὸ μας μέλημα. Ὄχι μόνο ὑπόθεσι Σαρακοστῆς, ἀλλὰ ρυθμιστὴς ζωῆς.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὐρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολού-

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΡΤΙΟΥ
Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. α΄ 44-52
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. ια΄ 24-26, 32-40

θῶ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον

φωνησαί μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθθαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὐρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφηταί, εὐρήκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναήλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν

φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναήλ καὶ λέγει αὐτῷ· ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῆτα, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου».

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ;

Τί εἶναι ἡ Ὀρθοδοξία πού γιορτάζουμε κατὰ τὴν πρώτη Κυριακὴ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς; Ὀρθοδοξία μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι εἶναι ἡ ὀρθοπραξία, ἡ παράδοση, ἡ βίωση καὶ ἡ διατήρηση δύο μεγάλων καὶ ιεροτάτων πραγμάτων. Πρῶτον τῆς ἀλήθειας ἡ ὁποία ἀκούστηκε πρὶν 2000 περίπου χρόνια σὲ μιὰ ἱστορική, ἱερὴ γωνιά τῆς γῆς. Στὴ Γαλιλαία, στὴν Τιβεριάδα, στὸ Ὄρος. Ἀπὸ Ἐκεῖνον πού ἦταν ἡ Ἀλήθεια. Ἡ ἐνσάρκωση τῆς Ἀλήθειας. Καὶ ἦλθε γιὰ νὰ φέρει τὴν ἀλήθεια, σὲ ἓνα κόσμον πού ζοῦσε στὴν ἀγνοία, στὸ σκοτάδι, στὸ ψέμα καὶ στὴν εἰδωλολατρία.

«Εγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ» (Ἰωάν. ιη΄ 37).

Καὶ αὐτὴ τὴν ἀλήθεια τὴν κήρυξε μὲ μοναδικὴ αὐτοπάρνηση ἐπὶ τρία χρόνια. Καὶ τέλος θυσιάσθηκε γι' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἔμεινε. Τὴν παρέδωσε καὶ τὴν ἄφησε σὲ ἅγιες ὑπάρξεις. Σὲ ἀπλὲς καὶ ἄδολες καρδιές. Σὲ δυνατὰ καὶ καινούργια δοχεῖα. Σὲ γερὰ ἀσκή. Στους δώδεκα, στους ἑβδομήκοντα καὶ σὲ ἄλλους περισσότερους μαθητές. Καὶ ἐκεῖνοι δέχθηκαν τὴν ἀλήθεια. Ἐζησαν σύμφωνα μὲ τὴν ἀλήθεια ἐκείνη. Κήρυξαν καὶ σκόρπισαν παντοῦ τὴν ἀλήθεια καὶ θυσιάσθηκαν γι' αὐτήν. Εἶναι μεγάλη δύναμη, ἡ μεγαλύτερη δύναμη στὸν κόσμον εἶναι ἡ ἀλήθεια. Σὰν τὸν σπόρον πού χάνεται καὶ πεθαίνει, ζωοποιεῖται καὶ πολλαπλασιάζεται.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς βήματα, καὶ ἀργότερα καὶ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἡ ἀλήθεια πολεμήθηκε. Δοκιμάσθηκε. Κινδύνευσε ἀπὸ φίλους καὶ ἐχθροὺς ἀπὸ λαϊκοὺς καὶ κληρικούς, ἀπὸ ἀπλοὺς πολίτες καὶ αὐτοκράτορες. Κινδύνευσε ἀπὸ τοὺς διάφορους αἵρετικούς, τῶν πρώτων καὶ τῶν μετέπειτα αἰώνων. Καὶ γιὰ πολλοὺς ἀλλοιώθηκε καὶ χάθηκε ἡ ἀλήθεια, δηλαδὴ γιὰ τοὺς αἵρετικούς οἱ ὁποῖοι ἐπέμεναν καὶ τελικὰ ἔμειναν στὴν αἵρεση.

Ἀλλὰ ὑπῆρξαν καὶ οἱ περιπτώσεις πού ἡ ἀλήθεια βρισκόταν ἀκέραιη, ἀναλλοίωτη στὰ στήθη πολλῶν παιδιῶν τῆς, ἐραστῶν τῆς ἀλήθειας. Καὶ αὐτοὶ ἀγωνίστηκαν σκληρὰ, ἔκαναν ἀγῶνες μακροχρόνιους καὶ μὲ θυσία καὶ τῆς ζωῆς τους ἀκόμη ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς ὀρθῆς πίστεως. Καὶ τὸ πέτυχαν. Ἡ ἀλήθεια διατηρήθηκε καὶ ἔμεινε. Καὶ ἔφτασε μέχρι σήμερα. Ὡστε νὰ εἴμαστε ἐμεῖς Ὀρθόδοξοι. Νὰ θυμόμαστε καὶ νὰ γιορτάζουμε τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς νίκες καὶ τὸ θρίαμβον τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως.

Δεύτερον Ὀρθοδοξία εἶναι ἡ παράδοση, ἡ βίωση καὶ ἡ διατήρηση τοῦ μυστηρίου τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Αὐτὸ πού πρωτοεῖνε σὲ κάποιο ἱστορικὸ ὑπερῶ. Στὸ ὑπερῶ τῆς Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὴ διάρκεια ἐνὸς δεῖπνου. Τότε πού πρωτοακούστηκαν τὰ λόγια ἐκεῖνα **«Λάβετε φάγετε· τοῦτο ἐστὶ τὸ σῶμα μου»** (Ματθ. κστ΄ 26).

Καὶ ἐν συνεχείᾳ **«Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο ἐστὶ τὸ αἷμα μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκκυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν»** (Ματθ. κστ΄ 27,28).

Καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο, πρόσθεσε. Αὐτὸ πού ἔκανα, νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνετε καὶ σεῖς γιὰ νὰ μὲ θυμᾶστε. **«Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν»** (Α΄ Κορινθ. ια΄ 24). Καὶ ἐκεῖνοι πιστοὶ στὴν ἐντολὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ τους τὸ ἔκαναν. Συχνά, σχεδὸν κάθε μέρα. Μὲ ἀπλότητα, μὲ ἀγάπη καὶ πόθο. Καὶ τὸ παρέδωσαν στους διαδόχους καὶ συνεχιστὲς τους. Καὶ τὸ τελοῦσαν κάποτε μὲ κίνδυνο καὶ τῆς ζωῆς τους ἀκόμη. Καὶ αὐτὸ ἔθρεψε γενιὲς καὶ γενιὲς πιστῶν διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Χιλιάδες καὶ ἑκατομμύρια.

Καὶ ἀπὸ γενιά, σὲ γενιά παρεδίδετο. Καὶ φτάνει μέχρι ἐμᾶς. Ὡστε συχνὰ-πυκνά, καὶ σήμερα ἀπὸ χιλιάδες ἱερατικὰ χεῖλη νὰ ἀκούγονται τὰ ἴδια ἐκεῖνα λόγια τοῦ Λυτρωτῆ. **«Λάβετε, φάγετε... Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες».**

Ἀλλὰ καὶ τὸ μυστήριον αὐτὸ κινδύνευσε. Ὅπως ἡ ἀλήθεια ἔτσι καὶ τὸ μυστήριον. Καὶ ἐκεῖ ὅπου τελικὰ ἀλλοιώθηκε ἡ ἀλήθεια, ἀλλοιώθηκε καὶ χάθηκε καὶ τὸ μυστήριον. Δόξα τῷ Θεῷ ὅμως πού διατηρήθηκε ὅπως ὁ Κύριος τὸ παρέδωσε διὰ μέσου τῶν αἰώνων στους κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς Ὀρθοδοξίας.

Καὶ αὐτὰ τὰ δύο, τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν χάριν τὰ κληρονομήσαμε ἐμεῖς. Τὰ παραλάβαμε διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Εἴμαστε ὅμως οἱ καλοὶ κληρονόμοι, ἀληθινὰ Ὀρθόδοξοι; Κατέχουμε τὴν ἀλήθεια, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῶν Ἀποστόλων, τῶν μαρτύρων, τῶν πατέρων; Ζοῦμε σύμφωνα μὲ αὐτὴ τὴν ἀλήθεια; Τρεφόμεστε μὲ τὴν χάριν τῶν μυστηρίων; Ἀσκοῦμε καὶ τὴν ἀγάπην; Ἐκπροσωποῦμε σὲ ἓνα κόσμον συγχύσεως, διαφόρων αἱρέσεων καὶ ποικίλης νεοειδωλολατρίας ἀληθινὰ τὴν Ὀρθοδοξία; Εἴμαστε δοχεῖα πού κρατᾶνε τὴν Ὀρθόδοξον πίστην καὶ ζωὴν; Οἱ καρδιές μας εἶναι ἱερὰ Ἀρτοφόρια πού ζοῦν καὶ φυλάνε τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν χάριν ὡς ἱερὰ καὶ ἅγια Παρακαταθήκη;

Αὐτὸ θὰ εἶναι καὶ ὁ καλύτερος ἐορτασμός τῆς Κυριακῆς τῆς Ὀρθοδοξίας. Ὀρθοδοξία, ἀλλὰ καὶ ὀρθοπραξία.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Ζοῦν καὶ μετὰ τὸν θάνατο

Β΄

“Ενας δεύτερος ὁδηγητικὸς δρόμος γιὰ τὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια αὐτῆς ἐδῶ τῆς ζωῆς. Ὅλα τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ καὶ οἱ γίνινες κατακτήσεις εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρώσουν τὶς μεγάλες καὶ βαθιές ἐφέσεις τῆς ψυχῆς γιὰ γνώση, γιὰ χαρὰ, γιὰ εὐτυχία. Ἀνέκαθεν ὁ ἄνθρωπος εἶχε γιὰ στόχο του κάτι πέρα καὶ πάνω ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς. Καὶ ὅλα αὐτὰ μόνο ὁ ἄνθρωπος. Κανένα ἄλλο δημιούργημα. Αὐθόρμητα, λοιπόν, ἀναπνδοῦν τὰ ἐρωτήματα: Γιατί ὁ ἄνθρωπος νὰ χωρίζεται μὲ μιὰ τέτοια ἄβυσσο ἀπὸ ὅλη τὴν ἄλλη ὑλικὴ δημιουργία; Γιατί μόνο αὐτὸς νὰ εἶναι προικισμένος μὲ λογικὸ, μὲ πνεῦμα, μὲ καρδιά, μὲ συνείδηση; Γιατί ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς νὰ μὴν ἀρκοῦν γιὰ νὰ θρέψουν τὴν ἀνήσυχη ψυχὴ του; Γιατί νὰ ποθεῖ τὸ ἄπειρο, τὸν Θεό, κάτι ποὺ εἶναι πέρα καὶ πάνω ἀπὸ αὐτόν; Δὲν εἶναι παράλογο νὰ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ βαθιὰ ἀνησυχία, ὁ ἄσβηστος πόθος τῆς αἰωνιότητος καὶ αὐτὴ ἡ αἰωνιότητα νὰ μὴν ὑπάρχει; Μὰ αὐτὴ ἡ σφοδρὴ ἐπιθυμία, αὐτὴ ἡ βαθιὰ ἀνάγκη δὲν πρέπει νὰ ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξὴ τῆς;

Εἶπαν, πῶς τὸ ζῶο βρίσκει τὴν πλήρη ἱκανοποίησή του στὸ παχνί, τὸ πουλὶ ἀμέριμνο κελαϊδάει πάνω στὸ κλαδί, τὸ ψάρι κολυμπάει εὐτυχισμένο μέσα στὸ νερό, τὸ λουλούδι ἀναπτύσσεται θαυμάσια μέσα στὴ γλάστρα. Καμιὰ ἀνησυχία δὲν τὰ βασανίζει. Κανένα πρόβλημα δὲν τὰ ἀπασχολεῖ. Ἡ γῆ, ἡ παντοτινὴ πατρίδα τους, τὰ γεμίζει. Καὶ αὐτὸ τούς ἀρκεῖ. Γιατί ὅμως καὶ ὁ ἄνθρωπος δὲν λέει ποτὲ ἀρκεῖ; Γιατί ἡ γῆ δὲν τὸν χορταίνει; Γιατί ἔχει στραμμένο τὸ βλέμμα του ψηλὰ καὶ κάθε τόσο ἀτενίζει νοσταλγικὰ τὸν ἄπιαστο κόσμον τοῦ ἀπείρου; Γιατί τοῦ φυτεύθηκαν φτερά, ἀφοῦ ἦταν πλασμένος μονάχα γιὰ τὴ γῆ; Καὶ τώρα πῶς μπορεῖ νὰ μαζέψει τὰ φτερά του; Πῶς ὁ οὐρανοδρόμος ἀετὸς νὰ γίνῃ φτωχὸ οἰκόσιτο; Μὰ γι’ αὐτὰ τὰ χαρίσματα του τὸν θαυμάζουμε; Μὰ γι’ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὸν οἰκτείρουμε. Ἀφοῦ τὰ φτερά του πρέπει νὰ τὰ κάνει πόδια καὶ νὰ βαδίζει μὲ τὰ τέσσερα, χίλιες φορές νὰ ἦταν ἓνα ἀπλὸ ζῶο, χωρὶς ἰδιαίτερα προσόντα. Ὅλοι, λοιπόν, οἱ ὄμορφοι πόθοι, ὅλοι οἱ ὑψηλοὶ ὄραματισμοί, ὅλα τὰ ἱερὰ σκιρτήματα τῆς καρδιᾶς, οἱ συγκινήσεις τῆς ἀγάπης, τῆς θυσίας, τῆς αὐταπαρνήσεως, ὅλα αὐτὰ θὰ πέσουν στὸ κενό; Εἶχαν κάποια ἀρχὴ καὶ ἓνα τόσο ἄδοξο τέλος;

“Ὅταν ἡ μεγάλη ἐκείνη ψυχὴ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, μὲ τὰ δυνατὰ τῆς πετάγματα, ἀνήσυχη λαχταροῦσε τοὺς κόσμους τοῦ ἀπείρου, ἀπλῶς ὄνειροπολοῦσε καὶ ματαιοπονοῦσε; Ὅταν ἀνάβλυζε μέσα ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὀρμητικὸ κεφαλάρι, σὰν «**φωνὴ ὑδάτων πολλῶν**», ἡ κραυγὴ τοῦ πόθου τῆς αἰωνιότητος: «**Μᾶς ἔπλασες γιὰ σένα, Θεέ μου, καὶ ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἀνήσυχη ὡς ὅτου ἀναπαυθῆ σὲ Σένα**»,

δὲν ἦταν κάτι ἀληθινό; Ἄν δὲν βρίσκει ἀνάπαυση τὸ ποτάμι ὡς ὅτου ξεχυθεῖ στὴν θάλασσα, πῶς θὰ βρεῖ ἀνάπαυση ἡ ψυχὴ, ἂν δὲν συναντηθεῖ μὲ τὸν ὠκεανὸ τῶν προσδοκιῶν καὶ τῆς ἀγάπης τῆς, τὸν Θεό; Ἄν τὸ ποτάμι σταματήσει γίνεται ἔλος. Καὶ ἂν ἡ καρδιὰ περιοριστεῖ γίνεται ὕλη, τέλμα. Ἡ ἀνεπάρκεια τῆς παρούσας ζωῆς μᾶς παραπέμπει στὴν ὑπαρξὴ μιᾶς ἄλλης ζωῆς, ἐνὸς ἄλλου κόσμου.

Καὶ δὲν εἶναι μόνο οἱ ἀνεπάρκειες αὐτῆς ἐδῶ τῆς ζωῆς ποὺ ὑπογραμμίζουν τὴν ἀναγκαιότητα τῆς αἰωνιότητος. Οὔτε ἀπλῶς οἱ γνωστικὲς δυνάμεις τῆς ψυχῆς ποὺ δὲν ἐξαντλοῦνται στὰ λιγοστὰ ἀνθρώπινα ἐπιτεύγματα. Εἶναι καὶ οἱ ἄλλες ψυχικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς ἐλευθερίας ποὺ ἀποτελοῦν ἀτράνταχτες μαρτυρίες γιὰ μιὰ ἄλλη ζωὴ, ὅπου θὰ βροῦν τὴν πλήρη ἱκανοποίηση καὶ τελείωσή τους. Ἀλίμονο ἂν τὸ αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης, ἐπὶ παραδείγματι, ποὺ τόσο συχνὰ ποδοπατεῖται ἐδῶ στὴ γῆ, δὲν ἐπρόκειτο ποτὲ νὰ βρεῖ τὴν ἐκπλήρωσή του κάπου ἄλλου, σ’ ἓναν ἄλλο κόσμον. Τότε οἱ πνευματικὲς ἀξίες θὰ ἦταν χίμαιρα καὶ ἡ ἠθικὴ τάξη οὐτοπία.

Καὶ ἐρχόμαστε σὲ μιὰ ἄλλη μαρτυρία-ἐπιχείρημα. Σὲ ὅλη τὴν ὑλικὴ δημιουργία ὑπάρχει τάξη καὶ σκοπιμότητα. Παντοῦ ὑπάρχει ἀναλογία ἀνάμεσα στὸν σκοπὸ καὶ τὰ μέσα. Τὸ κάθε ὄργανο ἐκπληρώνει κάποιον σκοπὸ. Πολὺ σωστὰ εἶπαν, πῶς ἂν ὑπάρχει μάτι, ὑπάρχει καὶ φῶς. Ἄν ὑπάρχει αὐτί, ὑπάρχει καὶ ἦχος. Ἄν ὑπάρχουν πόδια, ὑπάρχει καὶ ἔδαφος. Ἄν ὑπάρχουν φτερά, ὑπάρχει καὶ ἀέρας. Ἄν ὑπάρχουν πτερύγια, ὑπάρχει καὶ νερό. Κανένας δὲν φυτεύει μιὰ πελώρια δρῦ μέσα σὲ μιὰ γλάστρα. Οὔτε κατασκευάζει ἓνα θωρηκτό, γιὰ νὰ τὸ κλείσει μέσα σὲ μιὰ λίμνη, κατάλληλη μονάχα νὰ πλαταγίζον οἱ πάπιες.

Θὰ ἦταν πράγματι ὁ ἄνθρωπος ἀπελπιστικὴ ἀνορθογραφία τῆς φύσεως, ἂν ὀπλισμένος μὲ τὴ δύναμη τῆς σκέψεως, μὲ τὴν ἔφεση τοῦ ἀπείρου, μὲ τὸν πόθο τῆς ἐλευθερίας, μὲ τὴν ἐπιθυμία τῆς ἀγάπης, μὲ τὴ δίψα τῆς ζωῆς, τῆς δημιουργίας καὶ συγχρόνως καταδικασμένος νὰ μὴν ἐκπληρώσει καμιὰ του ἐπιθυμία. Τί νόημα θὰ εἶχαν τὰ χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ τὸν διαφοροποιοῦν ἀπὸ ὅλη τὴν ἄλλη δημιουργία, ἂν ἦταν τόσο μικρὴ ἡ διάρκειά τους; Τὸ νὰ ἐξαφανιστοῦν τὰ φυτὰ, τὰ ζῶα, οἱ ἀστέρες, ὁ ἥλιος, εἶναι χωρὶς ἰδιαίτερη σημασία. Κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν προικίσθηκε μὲ εὐγενικοὺς πόθους, μὲ τὴν ἔφεση τῆς αἰωνιότητος. Νὰ ἐξαφανισθεῖ ὅμως ὁ ἄνθρωπος, ποὺ φύσει «ὀδεύει πρὸς τὸ ἄπειρο», ποὺ φύσει λαχταράει τὴ ζωὴ, ἀποστρέφεται τὸν θάνατο, καὶ ποθεῖ τὴν αἰωνιότητα, αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ πιὸ ὑποὐλη ἐνέδρα τῆς δημιουργίας.

Οί Έλληνίδες στὸν ἀγῶνα

Ἡ ἐποχή μας καυχᾶται γιὰ τὸν «φεμινισμό» της, ποὺ ὡστόσο εἶναι σὲ πολλὰ σημεῖα «ψευτοφεμινισμός». Γιατὶ «ψευτοφεμινισμός» εἶναι ὅταν ἐξευτελίζει τὴ γυναῖκα καὶ δὲν τὴν ὑψώνει. Τὴν ἀνεβάζει ψηλὰ μόνο ἢ πίστη. Αὐτὴ μπορεῖ νὰ τῆς ἐμπνεύσει ἀληθινὸ θάρρος, ὑπέροχη ἀνδρεία. Ὅπως συνέβη τὰ χρόνια τῆς Ἐθνεγεροσύνης.

Δίπλα στοὺς ἀτρόμητους κληρικούς, στοὺς ἐθνεγέρτες ὀπλαρχηγούς, τοὺς γενναίους μαχητὲς καὶ ἡ Ἑλληνίδα συμπαρίσταται στὸν ἀγῶνα καὶ θυσιάζεται γιὰ τὴ λευτεριά. Θυσιάσθηκαν ὁμαδικὰ στὸ Ζάλογγο, στὸ Μεσολόγγι, στὰ Ψαρά, στὴ Νάουσα, τόσες Ἑλληνίδες.

Ἄλλες πάλι γυναῖκες πολεμοῦσαν, δίπλα στὰ παλκάρια, μὲ τὸ καρυοφύλλι στὸ χέρι, καὶ οἱ περισσότερες βοήθοῦσαν τοὺς ἀγωνιστὲς, ἐτοιμάζοντάς τους πολεμοφόδια, φέροντάς τους τροφές, δένοντάς τους τὰ τραύματα, μετέχοντας στὴ συλλογὴ χρημάτων καὶ εἰδῶν γιὰ τοὺς πολεμιστὲς. Μὲ λίγα λόγια μὰ τόσο παραστατικά, ζωγραφίζει τὸ ἔργο τῆς Ἑλληνίδας στὰ 1821 ὁ ἐθνικός μας ποιητὴς, Διονύσιος Σολωμὸς στὴ «Γυναίκα τῆς Ζάκυθος».

«Καὶ ἐσυνέβηκε αὐτὲς τὶς ἡμέρες, ὅπου οἱ Τοῦρκοι ἐπολιορκοῦσαν τὸ Μεσολόγγι... κάποιες γυναῖκες Μεσολογγίτισσες ἐπερπατοῦσαν τριγύρω (στὴ Ζάκυνθο) γυρεύοντας γιὰ τοὺς ἄνδρες τους, γιὰ τὰ παιδιά τους, γιὰ τ' ἀδέλφια τους ποὺ ἐπολεμοῦσαν... Καὶ τὲς ἔβλεπε ὁ κόσμος νὰ τρέχουνε τὰ τρίστρατα, τὰ σταυροδρόμια, τὰ σπίτια, τὰ ἀνώγια καὶ τὰ χαμῶγια, τὶς ἐκκλησίες, τὰ ξωκκλήσια γυρεύοντας... Καὶ ἐλαβαίνανε χρήματα, πανιὰ γιὰ τοὺς λαβωμένους. Καὶ οἱ πλέον πάμπτωχοι ἐβγάνανε τὸ ὀβολάκι τους καὶ τὸ δίνανε καὶ ἐκάνανε τὸ σταυρὸ τους κοιτάζοντας κατὰ τὸ Μεσολόγγι καὶ κλαίοντας».

Στὰ ἔργα τους αὐτά, οἱ ἀνώνυμες ἡρώιδες τοῦ 1821 παρακινουῦνταν ἀπὸ τὴ θερμὴ πίστη στὸν Κύριο τοῦ παντός, καὶ τὴν ἀγάπη στὴν Πατρίδα. Αὐτὰ τὰ ἰδανικὰ τὰ παρουσίασαν σὲ μιὰ ὑπέροχη ἀναφορά, ποὺ ἔγραψαν οἱ Ἑλληνίδες στὶς 30 Δεκεμβρίου 1826 στὴν Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας, ζητώντας τὴ συμπαράστασή της. Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἔλεγαν:

«Θυγατέρες τῆς περιφήμου διὰ τὰ μεγαλουργήματα καὶ τὰ δυστυχήματα Ἑλλάδος, ἐπενθοῦμεν διὰ τὸν πρὸ τεσσάρων αἰώνων πολιτικὸν αὐτῆς θάνατον... καὶ δὲν ἐλπίζομεν σωτηρίαν εἰμὴ ἀπὸ τὸν ἔφορον τοῦ δικαίου Θεόν, ἀπὸ τὸν φιλάνθρωπον Ἰησοῦν καὶ ἀπὸ τὰ οἰκτίριμα σπλάγχνα τῶν δυνατῶν τῆς γῆς... Ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν, ὑπομένομεν ὅλα τὰ δεινὰ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Σταυροῦ, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ δεόμεθα τοῦ Ὑψίστου νὰ συγχωρήσῃ τὸν κόσμον του καὶ νὰ λυτρώσῃ ἀπὸ τὴν ἀτιμίαν τὸ πλάσμα του. Ἄλλ' ἐνῶ ὑψοῦμεν δακρύνοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν πρὸς τοὺς Οὐρανοὺς, ἐνατενίζουσαι καὶ πρὸς τὴν ἡμετέρα Μεγαλειότητα, ἐπικαλούμεθα τὸ φιλάνθρωπον, γενναῖον καὶ ἀφιλοκερδὲς τῆς εὐαισθήτου καρδίας της...»

Μὰ δὲν ἦταν μόνο οἱ ἀνώνυμες ἡρώιδες, ποὺ

ἔδωσαν τὸ «παρὼν» τὸ 1821. Ἐχομε καὶ τὶς «καπετάνισσες», ὅπως τότε τὶς ὀνομάτιζαν.

Ἡ Μπουμπουλίνα θυσιάσε τὰ πάντα στὸν Ἀγῶνα. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παρουσίαν της, ποὺ προσέφερε στὴ ναυτικὴ ἐξόρμηση τοῦ Ἐθνους, ἔχασε τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ πρῶτο της παιδί στὶς μάχες. Μὰ δὲν κάμφθηκε οὔτε στιγμὴ. Εἶπε τότε στοὺς προκρίτους:

«Ἐχασα τὸν σύζυγό μου. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ὁ πρεσβύτερος υἱός μου ἔπεσε μὲ τὰ ὄπλα ἀνὰ χεῖρας. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ὁ δεύτερος καὶ μόνος υἱός μου, δεκατετραετῆς τὴν ἡλικίαν, μάχεται μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ πιθανῶς νὰ εὔρη ἐνδοξὸν θάνατον. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ θὰ ρεύσῃ ἐπίσης τὸ αἷμα μου. Εὐλογητὸς ὁ Θεός! Ἀλλὰ θὰ νικήσωμεν ἢ θὰ παύσωμεν μὲν ζῶντες, ἀλλὰ θὰ ἔχωμεν τὴν παρήγορον ἰδέαν, ὅτι ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἀφήσαμεν ὀπισθεν ἡμῶν δούλους τοὺς Ἑλληνας».

Καὶ δὲν ἦταν μόνο ἡ Μπουμπουλίνα.

Ὅταν στὶς 30 Σεπτεμβρίου 1826 σκοτώθηκε στὴν Ἀκρόπολη ὁ ὀπλαρχηγὸς Γκούρας, ἡ γυναῖκα του ἡ Ἀσήμω εἶπε στὰ παλκάρια:

—Τί τὸν κλαῖτε τὸν σκοτωμένο; Ὑπερασπισθεῖτε πιστὰ τοῦτο τὸν ξερόβραχο, ποὺ ἐπάνω στηρίζεται ἡ Πατρίδα ὅλες τὶς ἐλπίδες της. Κι ἂν σκοτώθηκε ὁ ἄνδρας μου, ἐγὼ ἢ ἴδια θὰ ζωστῶ τὸ σπαθί του καὶ θὰ γίνω ἀρχηγός σας.

Τρεῖς μῆνες πάλαιψε σκληρὰ ἡ Γκούρενα ἐκεῖ πάνω -στὸν ἱερὸ βράχο. Ὡς τὶς 12 Ἰανουαρίου 1827, ποὺ μιὰ τούρκικη μπόμπα γκρέμισε μιὰ ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς κολῶνες τοῦ Ἐρεχθεῖου. Ἡ στέγη ποὺ ἦταν φορτωμένη ἀπὸ πολλὰ χῶματα, γιὰ νὰ προφυλάσσεται ὁ ἀρχαῖος ναός, σωριάσθηκε καὶ πλάκωσε ἔντεκα ὑπερασπιστὲς. Ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ἡ Καπετάνισσα, ἡ Ἀσήμω Γκούρα.

Στοὺς καιροὺς μας ποὺ συχνὰ τόσο χαμηλὰ ξεπέφτει ἡ γυναῖκα, ἡ Ἑλληνίδα τοῦ 1821 μᾶς ἀνανεώνει τὸ μήνυμα: ἡ πίστη τρέφει τὸ γένος καὶ δίνει τὴ δύναμιν καὶ στὴ μάνα καὶ στὴν κόρη νὰ μεγαλουργεῖ. Ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ γενναιότητα δὲν εἶναι μόνο προσόντα τοῦ ἄνδρα καὶ ἡ γυναῖκα μπορεῖ νὰ τὰ παρουσιάσει. «Οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ», αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἰσότητα: ἡ ἰσότητα στὴν προσφορά, στὴν αὐταπάρνηση, στὴ θυσία. Καὶ αὐτὸ ἐξυψώνει ἀληθινὰ τὴ γυναῖκα.

Πότε ἡ ἐποχή μας θὰ ξαναζήσει τὶς αἰώνιες καὶ μεγάλες αὐτὲς ἀλήθειες;

Στοὺς καιροὺς μας ἡ Ἑλληνίδα τοῦ 1821 μᾶς ἀνανεώνει τὸ μήνυμα: ἡ πίστη τρέφει τὸ γένος καὶ δίνει τὴ δύναμιν καὶ στὴ μάνα καὶ στὴν κόρη νὰ μεγαλουργεῖ. «Οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ», αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἰσότητα: ἡ ἰσότητα στὴν προσφορά, στὴν αὐταπάρνηση, στὴ θυσία.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, εἰσηλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ· καὶ ἠκούσθη, ὅτι εἰς οἶκόν ἐστι. Καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε

μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν· καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. Καὶ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες, αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. Καὶ μὴ δυνάμενοι προσεγγίσει αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν, καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράββατον, ἐφ' ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέκειτο. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἦσαν δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν· τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; Τίς δύναται

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ
Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΓΡ. ΠΑΛΑΜΑ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. β΄ 1-12
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. α΄ 10-β΄ 3

ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός; Καὶ εὐθέως ἐπιγνούς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως αὐτοὶ διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, εἶπεν

αὐτοῖς· τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; Τί ἐστὶν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ, ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει; Ἴνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας – λέγει τῷ παραλυτικῷ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ ἄρας τὸν κράββατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν Θεὸν λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν».

ΠΟΙΟΙ ΟΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΜΑΣ;

«Τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;»

Ὁ Κύριος διδάσκει σὲ ἕνα σπίτι στὴν Καπερναοῦμ τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ ποὺ εἶχαν συναχθεῖ ἐκεῖ.

Τέσσερις ἀχθοφόροι τῆς ἀγάπης μὲ πίστη ὁδηγοῦν στὸν Χριστὸ ἕναν παράλυτο ἐπάνω σὲ ἕνα κρεβάτι. Τὸν κατεβάζουν, ἀφοῦ χάλασαν τὴν στέγη τοῦ σπιτιοῦ, στὰ πόδια τοῦ θεοῦ διδασκάλου. Ὁ Κύριος ὅταν εἶδε τὴν πίστη τους καὶ τοῦ παραλυτικοῦ καὶ ἐκείνων ποὺ τὸν μετέφεραν, προσφέρει στὸν παράλυτο, τὸ πρῶτο καὶ βασικότερο: τὴν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν του. Οἱ παρευρισκόμενοι γραμματεῖς ἀποροῦν καὶ σκανδαλίζονται, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ καταχρᾶται θεῖο δικαίωμα ποὺ ἔχει μόνο ὁ Θεὸς νὰ συγχωρεῖ ἁμαρτίες; Ὁ καρδιογνώστης Κύριος ἀποκαλύπτει τοὺς λογισμοὺς τους, τοὺς ξεσκεπάζει καὶ τοὺς λέει: **«Γιατί δέχεσθε καὶ κυκλοφορεῖτε τέτοιους λογισμοὺς στὶς καρδιές σας;»**

* * *

Ὁ Κύριος διάβασε τοὺς διαλογισμοὺς τῶν γραμματέων. Ὁ Κύριος γνώριζε καὶ γνωρίζει τὰ πάντα. Εἶναι παντογνώστης. Ὅ,τι ἔγινε, ὅ,τι γίνεται, καὶ ὅ,τι θὰ γίνει στὸ μακρινὸ καὶ ἀπώτατο μέλλον τὸ γνωρίζει. Στὸν ὑλικὸ καὶ πνευματικὸ κόσμο. Παρελθόντα, παρόντα καὶ μέλλοντα τὰ γνωρίζει σὰν ἕνα διαρκὲς παρόν. Δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν χρόνο, τὸ χῶρο, τὶς ἀποστάσεις. Γνωρίζει ὅλα ὅσα γίνονται στὸν ἄνθρωπο, στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἀνθρώπου. **«Πάντα γυμνὰ καὶ τετραχληλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ»** (Ἐβρ. δ΄ 13). Ὅλα εἶναι φανερά καὶ ἀκάλυπτα μπροστὰ στὰ θεϊκά του μάτια.

Ἡ σκέψη καὶ ἡ πεποίθησις ὅτι μὲ βλέπει ὁ Θεός, παντοῦ καὶ πάντοτε, καὶ ὅταν εἶμαι μόνος καὶ ὅταν εἶμαι κλεισμένος σὲ τέσσερις τοίχους, μὲ ἐνισχύει νὰ ἀποφύγω κάθε τι ποὺ δὲν ἀντέχει τῇ θεϊκῇ του παρουσίᾳ καὶ μεγαλειότητι.

Καὶ ἀκόμη μὲ ἐνισχύει στὴν πραγμάτωσι τοῦ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ. Ὅταν πάλι μᾶς βλέπουν οἱ ἄνθρωποι φιλοτιμούμαστε νὰ κάνουμε τὸ καλὸ, νὰ φανερώσουμε τὸν καλύτερο ἑαυτὸ μας. Πολὺ περισσότερο, ὅταν βαθιὰ συναισθανόμαστε ὅτι μᾶς βλέπει καὶ μᾶς παρακολουθεῖ τὸ ἄγρυπνο καὶ στοργικὸ Του μάτι.

* * *

«Τί ταῦτα διαλογίζεσθε;» θὰ μπορούσε νὰ πεῖ ὁ Χριστὸς σὲ ὅλους μας. Πράγματι τί διαλογίζομαστε; Ποιοὶ οἱ λογισμοὶ μας, οἱ σκέψεις μας; Ἐὰν ὑπῆρχε

τρόπος νὰ βλέπαμε τὶς σκέψεις καὶ τοὺς λογισμοὺς μας, τί θὰ βλέπαμε καὶ τί θὰ ἔβλεπαν οἱ ἄλλοι; Ἐξωτερικὰ προσπαθοῦμε νὰ φαινόμαστε ὠραῖοι καὶ καθαροί, ἐσωτερικὰ ποιοὶ πράγματι εἶμαστε; Ποιοὶ οἱ λογισμοὶ μας, ὅταν εἶμαστε μόνοι, ὅταν εἶμαστε μὲ ἄλλους, ὅταν ἐργαζόμαστε καὶ συνεργαζόμαστε, ὅταν προσευχόμαστε, ὅταν συμμετέχουμε στὴ θεία λειτουργία;

Ὁ μέγας ἀγώνας μας αὐτὸς εἶναι. Ἡ ποιότητα τῶν λογισμῶν μας. Ὁ Χριστιανισμὸς σκοπὸ ἔχει ὄχι νὰ κόψει κάποια κλαδιὰ ἀπὸ τὸ ἀσθενὲς δένδρο τῆς προσωπικότητάς μας, ἀλλὰ νὰ θεραπεύσει τὶς ρίζες. Νὰ θεραπεύσει τὸ κακὸ ἐν τῇ γενέσει του. Τὸ ἰδεῶδες τοῦ χριστιανικοῦ ἀγῶνα εἶναι ἡ κάθαρσις τοῦ ἕσω ἀνθρώπου. Οἱ ἅγιοι σὲ αὐτὸ ἀγωνίζονταν χρόνια. Νὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τοὺς κακοὺς λογισμοὺς. Νὰ καθαρῶσθαι καὶ νὰ θεραπευθῶν ἀπὸ τοὺς πονηροὺς, τοὺς ἁμαρτωλοὺς λογισμοὺς. Καὶ ὁ ἀγώνας κάθε Χριστιανοῦ, αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι. Ἡ καθαρὸτητα καὶ στὴ σκέψη καὶ στοὺς λογισμοὺς.

Ὁ κακὸς λογισμὸς ποὺ θὰ προσβάλλει τὸ νοῦ μας δὲν εἶναι ἁμαρτία. Ἀποτελεῖ ὅμως πρότασις καὶ πρόσκλησις γιὰ τὴν ἁμαρτία, ἐὰν δὲν προσέξουμε. Ἐὰν δεχθοῦμε τὸν κακὸ λογισμὸ καὶ δὲν τὸν διώξουμε ἀμέσως ἁμαρτάνουμε. Ἡ ἀποδοχὴ τοῦ λογισμοῦ καὶ ἡ κάποια συζήτησις μαζί του ἀποτελεῖ πρῶτο στάδιον τῆς ἁμαρτίας. Γι' αὐτὸ συμφέρον μας πνευματικὸ εἶναι νὰ διώχνουμε ἀμέσως, χωρὶς τὴν ἐλάχιστη χρονοτριβὴ τοὺς διάφορους κακοὺς καὶ πονηροὺς λογισμοὺς. Καὶ τότε δὲν ἁμαρτάνει ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ ἐξέρχεται ἐνισχυμένη καὶ νικήτρια. Προσοχὴ καὶ ἐπαγρύπνησις, προσευχὴ συνεχὴς, ἐπίκλησις τῆς δυνάμεως καὶ προστασίας τοῦ Θεοῦ, συναίσθησις τῆς ἀπανταχοῦ παρουσίας Του, περιφρόνησις τῶν ἀκάθαρτων λογισμῶν καὶ ἐξομολόγησις αὐτῶν στὸν πνευματικὸ, εἶναι τὰ κυριότερα μέσα καὶ ὄπλα μας. Γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴν, τὴν κάθαρσιν καὶ θεραπείαν ἀπὸ τοὺς ἀκάθαρτους λογισμοὺς.

* * *

«Τί ταῦτα διαλογίζεσθε;» Κύριε μᾶς ρωτᾶς καὶ σήμερα. Μὰ ἐσὺ τὰ ξέρεις ὅλα. Καὶ τοὺς λογισμοὺς μας. Καθάρισέ μας, Κύριε... **«Ἀπὸ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με»**. Ὡστε ὅλα, κατὰ τὸ δυνατόν νὰ εἶναι καθάρια. Νὰ μιλᾶνε γιὰ Σένα. Νὰ ὁδηγοῦν σὲ Σένα. Καὶ νὰ ὑμνοῦν Ἐσένα.

«Εἶπεν ὁ Κύριος· ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθεῖτω μοι. Ὃς

γάρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. Τί γάρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἦ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ
Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡ/ΝΗΣΕΩΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ν' 34-θ' 1
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Έβρ. δ' 14-ε' 6

τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμούς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ

ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει».

Η ΑΘΑΝΑΤΗ ΨΥΧΗ ΜΑΣ

«Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;»

Βαρυσήμαντοι, αἰωνίου κύρους καὶ ἀξίας λόγοι. Ὁ Θεὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς καὶ τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖνος εἶναι ὁ μόνος γνώστης γιὰ νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὴν ἀξία τοῦ ὑλικοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν σχετικὴ καὶ πεπερασμένη ἀξία τοῦ πρώτου, τὴν ἀσύγκριτη καὶ ἄφθαρτη ἀξία τοῦ δεύτερου, τῆς ἀθάνατης καὶ ἄφθαρτης ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Ὁ κόσμος ὅλος, ὁ ἀπέραντος καὶ ὠραῖος ὑλικὸς κόσμος. Ἡ γῆ ὀλόκληρη, τὸ σύμπαν μὲ ὅλα τὰ ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια ἀστέρων καὶ ἀστρικών συστημάτων. Ὅλα τὰ ὑλικά ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, τὰ πλούτη, οἱ θησαυροί, οἱ πολύτιμοι λίθοι. Καὶ ἀκόμη ὅλη ἡ κατὰ κόσμον σοφία, ἡ δόξα, οἱ ἀπολαύσεις καὶ οἱ ἡδονές. Ἐὰν ὑποτεθεῖ ὅτι ὑπῆρχε τρόπος ὅλα αὐτὰ τὰ ὑλικά καὶ ἐγκόσμια ἀγαθὰ νὰ τεθοῦν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος μιᾶς εἰδικῆς ζυγαριᾶς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μιὰ ψυχὴ, ἡ ζυγαριὰ θὰ ἔκλινε πρὸς τὸ μέρος τῆς ψυχῆς. Γιατί; Γιατί ὅλος αὐτὸς ὁ ὑλικὸς κόσμος εἶναι πεπερασμένος καὶ φθαρτός. Ἐλαβε ἀρχή, θὰ λάβει καὶ τέλος. Θὰ παλιώσει, θὰ φθαρεῖ, θὰ γίνῃ μηδέν. Ὅλα τὰ ἄλλα ὑλικά ἀγαθὰ καὶ οἱ ἀνθρώπινες ἀξίες εἶναι σχετικὲς καὶ πεπερασμένες. Ἐρχονται καὶ παρέρχονται. Διατηροῦνται ὅσο καὶ ἡ παροῦσα ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ψυχὴ ὅμως τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ κάτι ἄλλο. Εἶναι ἄλλης ποιότητος καὶ οὐσίας. Εἶναι πνευματικὴ. Ἄυλη, ἄφθαρτη. Ἀγήραστη καὶ ἀθάνατη. Εἶναι **«κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ»**. Εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ, ἕνα κομμάτι τῆς Θεότητος μέσα μας. Ἐχει τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Πατρὸς, τὴν ἀθανασία, τὴν ἐλευθερία τῆς βουλήσεως, τὴν κυριαρχία ἐπὶ τῆς ὑλικῆς φύσεως, τὸ φῶς τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς γνώσεως. Ἐχει σκοπὸ καὶ προορισμὸ νὰ ὁμοιωθεῖ μὲ τὸν Δημιουργὸ Πατέρα καὶ νὰ ζήσει μαζί Του εἰς αἰῶνας αἰώνων. Μετὰ ἀπ' αὐτὰ κατανοοῦμε καλύτερα τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου. **«Τί θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἄνθρωπον, ἂν κερδήσῃ ὀλόκληρον τὸν ὑλικὸν κόσμον καὶ χάσῃ τὴν ψυχὴν του;»**. Καὶ ἡ ἀπάντησι φυσικὰ εἶναι εἰς τίποτε. Διότι ὅ,τι ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ ἔχει, θὰ τὰ ἔχει γιὰ κάποιο μικρὸ, ἐλάχιστο, ἀσήμαντο ἐν σχέσει μὲ τὴν αἰωνιότητα χρονικὸ διάστημα. Ἐὰν χάσῃ τὴν ψυχὴν του, τὴ χάνει γιὰ τὴν αἰωνιότητα. **«Ἦ, τί μπορεῖ νὰ δώσῃ ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀντάλλαγμα γιὰ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ψυχὴν του;»**. Καὶ ἡ ἀπάντησι πάλι εἶναι τίποτε.

Τὴν ἀξία τῆς ἀθάνατης ψυχῆς τὴν φανερώνει τὸ μέσον ἐκεῖνο, ποὺ δόθηκε γιὰ τὴν σωτηρία τῆς καὶ τὸν ἐξαγιασμὸ τῆς. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἡ σταυρικὴ θυσία τοῦ Κυρίου, ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ προβάλλει σήμερα ἡ Ἐκκλησία εἰς προσκύνησι ἀπὸ τοὺς πιστοὺς. Αὐτὸ δόθηκε ὡς ἀντάλλαγμα **«λύτρον ἀντὶ πολλῶν»** (Ματθ. κ' 28), γιὰ τὴν ἐξαγορὰ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, τὸν ὄλεθρο καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ Πονηροῦ. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν ἀνυπολόγιστη ἀξία τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἕνας ἄνθρωπος ἂν ἦταν στὴ γῆ καὶ εἶχε ἀνάγκη σωτηρίας, ὁ Χριστὸς θὰ σταυρωνόταν γιὰ τὴν σωτηρία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

* * *

Δυστυχῶς πολλοὶ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν καὶ δὲν κατανοοῦν τὴν ἀξία τους, τὴν ἀνυπολόγιστη ἀξία τῆς ἀθάνατης ψυχῆς τους. Ὅχι μόνο οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ὑλιστές, ἀλλὰ δυστυχῶς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς λεγόμενους Χριστιανούς. Ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν ὑλικὴ ἀνάγκη καὶ τὸν ὑλιστικὸν τρόπο ζωῆς. Ἐλκύονται ἀπὸ τὴν σωματικὴ ἀπαιτήσι, σὰν ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι μόνο σῶμα. Φροντίζουν γιὰ τὴν ἐπίγεια ζωὴ τους, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Εὐαγγελίου καὶ χάνουν τὴν ἀληθινὴ καὶ μακάρια ζωὴ. Πουλᾶνε πολλὰ φορὲς τὴν ἀθάνατη ψυχὴν τους **«ἀντὶ πινακίου φακῆς»**. Γιὰ κάποια στιγμιαία ἡδονή, γιὰ κάποιο ὑλικὸ κέρδος, γιὰ κάποια θέσι καὶ προβολή, γιὰ κάποια ἐφήμερη δόξα.

Ἐμεῖς ἀδελφοί, ἂς κατανοήσουμε τὴν ἀξία τῆς ἀθάνατης ψυχῆς μας. Τὸν ἀνυπολόγιστη ἀξία τῆς θησαυροῦ, τὸν ὁποῖο φέρουμε μέσα μας καὶ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸν κυρίως ἑαυτό μας.

«Γνωθὶ σου τὸ ἀξίωμα» θὰ μᾶς πεῖ ὁ Μ. Βασίλειος. Γνώρισε τὴν ἀξία σου, τὸ μεγαλεῖο σου, τὴ θεϊκὴ καταγωγὴ καὶ προέλευσί σου. Καὶ τοποθετήσου σωστὰ ἀπέναντι τῆς σωματικῆς σου οὐσίας καὶ ἀληθινῆς παρουσίας. Ἐχομε καθῆκον, ὑποχρέωσι καὶ εὐθύνη ἀπέναντι τῆς αἰώνιας καὶ ἄφθαρτης ψυχῆς μας. Νὰ τὴν φυλάξουμε ἀπὸ τὴν ποικιλώνυμη καὶ **«εὐπερίστατη»** ἁμαρτία. Γιατὶ ἡ ἁμαρτία εἶναι ἀρρώστια καὶ νέκρωσι καὶ θάνατος τῆς ψυχῆς. Νὰ τὴν καθάρουμε καὶ νὰ τὴν καθαρίζουμε συνεχῶς ἀπὸ τὴν σκουριὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν.

Νὰ τὴν καλλιεργήσουμε, νὰ τὴν ὠραίσουμε μὲ τὴν εὐαγγελικὴν ἀρετήν. Νὰ γίνῃ ἡ ψυχὴ μας **«καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ»**. Δοχεῖο τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Γιὰ νὰ ζήσει μὲ τὸν ὁμοίό τῆς Θεοῦ, τὴ μακάρια καὶ ἀτελεύτητη ζωὴ σὴν ἀπέραντη αἰωνιότητα.

Πλατύνετε τὴν καρδιά σας

Σὲ οἰκογενειακὸ καὶ ἐγκάρδιο τραπέζι βρέθηκε ἡ παρέα. Ἰδιαίτερα εὐχάριστο τὸ κλίμα. Φανερὴ καὶ ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Χαίρονται ὅλοι τὸ νόστιμο φαγητό, τὴν ἀνεπὶ ἀτμόσφαιρα, τὴν ἀμοιβαία ἐκτίμηση, τὴν ἀνυστερόβουλη ἀδελφικὴ ἀναστροφή. Μιὰ τέτοια χαρούμενη συντροφιά ἄς μὴ τελείωνε ποτέ. Φεύγοντας ὁ Νίκος ψιθύρισε: Καὶ τώρα νὰ εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ βρεθεῖς ξανά μέσα σ' ἓνα ἀπρόσωπο, βλοσυρὸ κόσμο, χωρὶς ἀγάπη, χωρὶς κατανόηση, χωρὶς...

Ἡ παρέα διαλύθηκε. Ὁ καθένας πῆρε τὸ δρόμο του. Ἡ εὐχάριστη ἀνάμνηση ἔμεινε δύναμη γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ὁμως ὁ λόγος τοῦ Νίκου σφηνώθηκε στὴ σκέψη μου: Καὶ τώρα πάλι στὸ μαγγανοπήγαδο τῆς καθημερινότητας, τῆς ρουτίνας, τῆς ἀπρόσωπης ζωῆς, τῆς κατὰ συνθήκη, χωρὶς νὰ μπορεῖς νὰ ἐμπιστευθεῖς τὸν ἄλλο, νὰ τοῦ ἀνοίξεις τὴν καρδιά σου, νὰ βρίσκεσαι σὲ σχέσεις ἀμοιβαιότητος, νὰ τοῦ πείς τὸν πόνο σου καὶ νὰ ἀκούσεις τὸν δικό του, μὲ ἀλληλοκατανόηση, μὲ εἰλικρινὴ ἀγάπη.

Εἶναι ὅμως τὰ πράγματα ἔτσι; Μήπως ὑπάρχει κάποια δόση ὑπερβολῆς; Ὁλος ὁ κόσμος δύσκολος, δύστροπος, ἀδιάφορος, συμφεροντολόγος, ἀτομιστής; Ἡ μήπως σὲ μεγάλο βαθμὸ ἔτσι τὸν βλέπω ἐγὼ ἢ καὶ μὲ τὴ στάση μου, τὴν ἐπιφυλακτικὴ καὶ καχύποπτη, τὸν κάνω νὰ μοῦ ἀνταποδίδει αὐτὸ ποὺ συναντᾷ ἀπὸ ἐμένα; Εἶπαν πὼς ἡ ζωὴ μοιάζει μὲ καθρέφτη. Τῆς γελαῖ σου γελάει. Τῆς μορφάζεις σοῦ μορφάζει. Τῆς ἀγριεύεις τὸ ἴδιο κι ἐκεῖνη. Σὲ πληρώνει μὲ τὸ ἴδιο νόμισμα. Ἰσχύει συχνὰ τὸ «καθένας ἀπὸ λόγου του μισιέται ἢ ἀγαπιέται».

Μήπως, λοιπόν, τὰ πράγματα θὰ ἦταν πολὺ διαφορετικὰ, περισσότερο φιλικὰ καὶ ἀνθρώπινα, ἂν πρῶτος ἐγὼ φρόντιζα νὰ δείχνω ἔμπρακτα παντοῦ καὶ πάντοτε τὴν καλὴ μου διάθεση, τὴν εὐγένεια, τὴν κατανόηση στὰ προβλήματα τοῦ ἄλλου, τὴν προθυμία στὴν ἐξυπηρέτησή του, τὴν εἰλικρινὴ καὶ ἀνυστερόβου-

λη ἀγάπη; Σκέπτομαι πόσο δίκιο εἶχε ἐκεῖνος ποὺ εἶπε: «*Εκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει ἀγάπη, βάλε ἀγάπη καὶ θὰ βρεῖς ἀγάπη*».

Γιατί, ἐπομένως, νὰ μὴν κάνουμε ἐμεῖς τὴν ἀρχή; Γιατί νὰ μὴν εἴμαστε ἐμεῖς οἱ πρῶτοι ποὺ θὰ προσφέρουμε ἀγάπη στὸ περιβάλλον μας, τὸ στενὸ καὶ τὸ εὐρύτερο, στὸ σπίτι μας, στὸ γραφεῖο μας, στὸ κατάστημα, στὸ λεωφορεῖο, στὸ δρόμο, παντοῦ; Σκεφθήκαμε πὼς μὲ τὴν καλὴ μας διάθεση, μὲ ἓνα χαμόγελο, μὲ τὴν πηγαία καλοσύνη, μπορούμε νὰ φτιάξουμε τὴν ἀτμόσφαιρα, νὰ ζεστάνουμε τὴ συντροφιά, νὰ σκορπίσουμε τὶς ἐντάσεις καὶ τοὺς ἐκνευρισμοὺς καὶ νὰ βάλουμε κυρίαρχη τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ; Ὅπως πάλι μὲ τὸν ἐκνευρισμὸ μας, τὴν ἐριστικότητά μας, τὸ κλείσιμο στὸν ἑαυτὸ μας, τὸ βλοσυρὸ πρόσωπο, μπορούμε νὰ γίνουμε ἀποκρουστικοί, ἀντιπαθεῖς;

Ἄς μὴ τὰ ρίχνουμε, λοιπόν, ὅλα στοὺς ἄλλους. Μιὰ αὐτοκριτικὴ πολὺ θὰ μᾶς βοηθοῦσε. Ἀσφαλῶς καὶ οἱ ἄλλοι ἔχουν μερίδιο εὐθύνης. Αὐτὸ ὅμως ἀφορᾷ ἐκείνους. Ἐμεῖς δὲν φταῖμε σὲ τίποτα; Δὲν ἔχουμε κι ἐμεῖς εὐθύνη στὴ διαμόρφωση εὐχάριστου ἢ δυσάρεστου κλίματος; Ἐπιχειρήσαμε νὰ πλησιάσουμε τοὺς ἄλλους, χωρὶς προκαταλήψεις, μὲ κατανόηση καὶ ἀγάπη; Τότε θὰ διαπιστώσουμε, πὼς ὁ ἄλλος δὲν εἶναι ὅπως σὲ ἀντίπαλος ἢ ἐχθρός. Θέλει τὸν κατάλληλο χειρισμὸ γιὰ νὰ ἀνοίξει τὴν καρδιά του καὶ νὰ μᾶς δεχθεῖ. Δὲν κερδίζεις τὸν ἄλλο οὔτε μὲ τὴν ἀποτομία

οὔτε μὲ τὰ πολλὰ ἐπιχειρήματα. Μονάχα μὲ τὴν ἀγάπη σπάζουν οἱ πάγοι, γκρεμίζονται τὰ τεῖχη, πλησιάζουν καὶ ζεσταίνονται οἱ καρδιές. Ἀγάπη μὲ ἔργα ὄχι μὲ φτηνὰ λόγια.

Μιὰ τέτοια δύσκολη κατάσταση ἀντιμετώπιζε καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ τοὺς Κορινθίους «**τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς**» (Β' Κορινθ. στ' 13). Ἦταν στενόχωροι τύποι. Τοὺς ἔλειπε ἡ ἀγάπη, μολονότι ἐκεῖνος τόσο τοὺς ἀγαποῦσε. Προσπαθεῖ μὲ λεπτὸ τρόπο νὰ τοὺς βοηθήσει. Νὰ πλατύνει τὴν καρδιά τους μὲ τὴν ἀγάπη. Τοὺς μιλάει μὲ τὴν ψυχὴ του, μὲ τὴν ἐξαγιασμένη πλατιά του καρδιά, τόσο πλατιά, ποὺ ὅλους τοὺς χωροῦσε. Ἐμεῖς, τοὺς λέει, σᾶς ἀνοίξαμε διάπλατα τὴν καρδιά μας, ἐσεῖς γιατί τὴν στενεύετε; Πὼς μπορεῖτε νὰ ζεῖτε χωρὶς ἀγάπη, στενόψυχα καὶ στενόκαρδα, μὲ στενὰ σπλάχνα ποὺ δὲν χωροῦν κανένα οὔτε ἐμένα τὸν διδάσκαλό σας; Ἐνῶ ἀπολαμβάνετε τόση εὐρυχωρία μέσα στὴν καρδιά σας, ἐσεῖς μὲ τὴν ἔλλειψη ἀγάπης, βασανίζετε καὶ ταλαιπωρεῖτε τὸν ἑαυτὸ σας. Δεῖξτε, λοιπόν, καὶ σεῖς τὴν ἴδια ἀγαθὴ διάθεση. Γιὰ τὴ δική σας ὠφέλεια, ἀνταποκριθεῖτε στὴν ἀγάπη μας. Εἴσαστε παιδιὰ μου ἀγαπητά. Σᾶς πονάω. Ἐνδιαφέρομαι γιὰ τὴν προκοπή σας, γιὰ τὴν πνευματικὴ σας πρόοδο, γιὰ τὴν γαλήνη τῆς ψυχῆς σας. Πλατύνετε κι ἐσεῖς τὴν καρδιά σας μὲ τὴν ἀγάπη. Θὰ εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἱκανοποίηση ὄχι μόνο γιὰ μένα, ἀλλὰ καὶ γιὰ σᾶς.

ΖΩΗ

Ἐκδόσεις Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ἐργασιὸν Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ΖΩΗ» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἴπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΣΑΜΟΥΗΛ Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ

3

Ο ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Είχε φανερώσει καθαρά ο Θεός ότι τον Σαμουήλ τον προόριζε για μεγάλη και ιερή αποστολή.

Τί χρειαζόταν τώρα; Η επίσημη κλήση. Δεν άργησε να σημάνει και η ώρα αυτή.

Ξαφνικά, μέσα στην ήσυχία της νύχτας, αντίχρησε μια φωνή: «**Σαμουήλ, Σαμουήλ**». Ο νεαρός λευίτης, πετάχθηκε πάνω και πρόθυμα έτρεξε κοντά στον Ήλι. Είχε νομίσει ότι τον είχε φωνάξει ο άρχιερέας. Πώς να φανταστεί ο μικρός και άπειρος Σαμουήλ ότι το βράδυ εκείνο ο Παντοκράτορας επικοινωνούσε μαζί του και ότι ήταν η αρχή της κλήσης του στο προφητικό αξίωμα;

Δεν σέ φώναξα, γύρισε πίσω και κοιμήσου, του άπαυτησε ο άρχιερέας.

Μα η φωνή άκούστηκε για δεύτερη και τρίτη φορά. Και ο Σαμουήλ για δεύτερη και τρίτη φορά με το ίδιο πνεύμα υπακοής και προθυμίας έτρεξε κοντά στον Ήλι.

Κατάλαβε τέλος ο άρχιερέας ότι η φωνή είχε υπερφυσική αιτία. Ήταν θεία κλήση. Και υπέδειξε στον Σαμουήλ αν άκούσει πάλι να τον φωνάξουν να πει: «**Λάλει Κύριε ότι άκούει ο δούλος σου**».

Και άληθινά. Δεν πρόλαβε ο Σαμουήλ να πέσει και να κοιμηθεί και η ίδια φωνή διέκοψε τη γαλήνη της νύχτας. Ο Σαμουήλ γεμάτος από εϋλάβεια και φόβο γλυκό και ιερό έκανε όπως τον συμβούλεψε ο άρχιερέας.

Ο δέ προφήτης που άκούει τώρα και καλεΐται να μεταδώσει το «**ρῆμα Κυρίου**», το γεμάτο άπειλές και κεραυνούς για τον ισραηλιτικό λαό και τους άρχοντές του, είναι ο νεαρός Σαμουήλ.

«Θά κάνω έναντίον της οίκογένειας του Ήλι, είπε ο Θεός, όλα όσα προανήγγειλα. Θα τιμωρήσω το σπίτι του σε γενεές όλόκληρες, διότι ενώ τα παιδιά του άσεβούσαν μέσα στον ναό μου, αυτός δεν έλαβε τα μέτρα του, δεν τα συμβούλεψε και δεν τα τιμωρούσε με την αυστηρότητα που άρμοζε στο παράπτωμά τους».

Να φανταζόταν άραγε ο Σαμουήλ ότι αυτός από τόσους και τόσους Ισραηλίτες θα άξιωνόταν της ύψιστης τιμής, να άκούσει δηλαδή τη φωνή του Θεού και να μάθει τα σχέδιά του; Ο Σαμουήλ έκανε την άριστη έκλογή. Είπε **ναί** στη θεία κλήση. Και έγινε ο Προφήτης του Θεού.

Εϋτυχώς ο Σαμουήλ τίμησε την κλήση του. Όσο προχωρούσε σε ηλικία, τόσο προέκοπτε σε πίστη και εϋσέβεια και άρετή. Πιστός στο καθῆκον του, εργαζόταν σιωπηλά τη διακονία του και ζούσε μέσα στη μόνωση και την προσευχή.

Άλλά και κάθε άνθρωπος κατασκευάζει κατά κανόνα το μέλλον του σ' αυτά τα χρόνια, τα παιδικά, τα νεανικά. Τότε σπεύρει. Τότε ζυμώνει και πλάθει την ψυχή του και φτιάχνει τον αυριανό άνδρα.

Άς το έντυπωθούν βαθειά γονεΐς και νέοι. Άν ο άνθρωπος στην ηλικία αυτή μείνει χωρίς χριστιανική

άγωγή και ζωή, θα ζήσει μέσα στην ψευτιά και την κακία και την έπιπολαιότητα, και σαν άνδρας, όταν δεν θα καταντήσει κακοποιός, θα είναι ένας έπιπόλαιος και άνερμάτιστος. Χωρίς χαρακτήρα και σταθερότητα, κάλαμος υπό άνέμου σαλευόμενος.

Άντίθετα. Άν στα χρόνια αυτά σπεύρει πίστη και εϋσέβεια και ζήσει με αυτοπειθαρχία, έγκράτεια και εργατικότητα, ασφαλώς σαν άνδρας θα παρουσιαστεί ο δυνατός, τίμιος και άδαμάντινος χαρακτήρας που θα άκτινοβολεί τριγύρω του το εϋεργετικό και δημιουργικό φως της καλοσύνης και άρετης, της άξιοπρέπειας και έντιμότητας.

ΤΑΠΕΙΝΟΣ

Μεγαλύτερη τιμή και μάλιστα για ένα μικρό παιδί δεν θα μπορούσε να υπάρξει. Διότι από την μεγάλη και άξιομνημόνευτη αυτή ώρα ο Σαμουήλ δεν είναι άπλως το παιδί που βοηθάει στο ιερό, «**ο λειτουργών τῷ Κυρίῳ**». Είναι ο **θεόκλητος προφήτης** και ο μέλλον **Κριτής του Ίσραήλ**.

Οι μεγάλες έπιτυχίες του, τόσο στην άναδιοργάνωση και ύλική και πνευματική άνόρθωση του Ίσραήλ, όσο και στην προάσπιση του πατρίου έδάφους και την έκδίωξη των άλλοφύλων από την ισραηλιτική επικράτεια, δεν τον απομάκρυναν από αυτή την ώραία σεμνότητα και ταπείνωση.

Έτσι ο μέγας αυτός ήγέτης, τις ικανότητες που επέδειξε και τις δεξιότητες που παρουσίασε, όλα τα διοικητικά και πνευματικά του τάλαντα, τα θεωρούσε «**δωρήματα άνωθεν στελλόμενα**».

Κάθε έργο που άναλάμβανε, κάθε πρωτοβουλία που έπαιρνε, κάθε έκστρατεία που έπιχειρούσε κατά των έχθρών που τον άνάγκαζαν να κάνει, όλα τα έβαζε κάτω από την έγκριση, την προστασία, την καθοδήγηση και την εϋλογία του Θεού.

Άλλά η ταπείνωση αυτή στην πραγματικότητα είναι ύψωση. Διότι όσο ταπεινότεροι παρουσιάζονται οι μεγάλοι άνδρες, τόσο τους τιμάει και τους ύψώνει ο Θεός. Αυτό συνέβη και με τον Σαμουήλ. Έγινε ο έκλεκτός του Θεού. «**Και ἦν Κύριος μετ' αὐτοῦ**» (Α΄ ΒΑΣ. Γ΄ 19). Ο Κύριος ήταν πιά μαζί του. Όπως ήταν με όλους τους άγίους και προφῆτες.

Η φήμη του δεν άργησε να σκορπιστεί παντού. Έγινε η πρώτη προσωπικότητα μέσα στον Ίσραήλ. Ο λαός στρέφει πρὸς αὐτὸν την έλπίδα του. Ίερείς και λευίτες μένουν στη σκιά. Αυτός προβάλλει σαν έκλεκτός και του λαού και του Θεού.

Άπό την ώρα αυτή γνωρίστηκε έπίσημα ότι ήταν ο προφήτης του Κυρίου. Ο άνθρωπος δηλαδή που είχε σαν άποστολή να μιλάει και να παραγγέλλει τις θελήσεις του Θεού.

(Συνεχίζεται)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

ΑΣΥΝΘΗΚΟΛΟΓΗΤΟΣ Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ 1821

Το 1821 είναι ο ξεσηκωμός του Έθνους για την αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Είναι μια έποποιία γεμάτη ήρωϊσμούς και θυσίες. Ο ασυνθηκολόγητος αγώνας για την ελευθερία. Αυτή η ιδέα της ελευθερίας, της έθνικης και θρησκευτικής, ηλέκτριζε τις καρδιές των γενναίων αγωνιστών. Συνθήματα, όπως το «ελευθερία ή θάνατος» και «καλύτερα μιὰς ώρας ελεύθερη ζωή παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και φυλακή» δεν ήταν λεκτικά σχήματα. Ήταν η ψυχή του Έθνους. Γι' αυτό οί Έλληνες δεν συμφιλιώθηκαν ποτέ με την ξένη κυριαρχία. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, απαντώντας στον μοίραρχο του αγγλικού στόλου Χάμιλτον, που του πρότεινε συμβιβασμό με τους Τούρκους, είπε: «Εμείς καπετάν Άμιλτον, ποτέ συμβιβασμόν δεν ἐκάμαμεν με τους Τούρκους. Άλλους ἔκοψε, άλλους ἐσκλάβωσε με το σπαθί και ἄλλοι, καθως ἑμεῖς, ἐζούσαμε ἐλεύθεροι ἀπο γενεὰ εἰς γενεά. Ο Βασιλεύς μας ἐσκοτώθη, καμιά συνθήκη δὲν ἔκαμε. Ἡ φρουρά του (ἐννοεῖ τους Κλέφτες) εἶχε παντοτινὸν πόλεμον με τους Τούρκους και δύο φρούρια ἦταν πάντοτε ἀνυπότακτα (τὸ Σούλι και ἡ Μάνη)». Αυτή ἦταν ἡ ἑλληνικὴ ψυχή των ἡρωϊκῶν αγωνιστῶν τοῦ 1821. Ἀσυμβίβαστη και ἀσυνθηκολόγητη με ὅποιον-δήποτε ἐπίβουλο τῆς ἑθνικῆς μας ἐλευθερίας. Ποιὸ ἦταν τὸ μυστικὸ τους; Ἀπὸ ποῦ ἀντλοῦσαν τὴ δύναμη οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι μαχητές; Πατρίδα και Θρησκεία ἦταν ἀξίες ἀδιάσπαστα ἐνωμένες μέσα στην ψυχή τους. Τὸ βλέπουμε καθαρά στην ἀπάντηση τοῦ στρατηγοῦ Μακρυγιάννη στον ναύαρχο Δεριγνύ, ὅταν τὸν ἐπισκέφθηκε στὸ στρατόπεδο των Μύλων: «Ἐκεῖ ὀπούφτιανα τις θέσεις εἰς τους Μύλους, ἦλθε ὁ Ντερνὺς νὰ με ἰδῆ. Μοῦ λέγει: —Τί κάνεις αὐτοῦ; Αὐτὲς οἱ θέσεις εἶναι ἀδύνατες. Τί πόλεμον θὰ κάνετε με τὸν Μπραῖμη αὐτοῦ; —Τοῦ λέγω, εἶναι ἀδύνατες οἱ θέσεις κι ἑμεῖς, ὅμως εἶναι δυνατὸς ὁ Θεός, ὅπου μᾶς προστατεύει... και οἱ ὀλίγοι ἀποφασίζουν νὰ πεθάνουν. Κι ὅταν κάνουν αὐτεῖνη τὴν ἀπόφαση, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν». «Très bien» (πολὺ καλά), λέγει κι ἀναχώρησε ὁ ναύαρχος». Με αὐτὴ τὴν ἀκλόνητη πίστη στην προστασία τοῦ Θεοῦ καλεῖται και σήμερα νὰ ὀπλισθεῖ τὸ Έθνος μας.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΤΡΟΦΗ

ΑΣΦΑΛΩΣ δὲν θὰ περίμενε κανεὶς σήμερα, ἡ ἐποχή μας, νὰ σημαδευθεῖ ἀπὸ τόσες χτυπητὲς ἀντιφάσεις. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά κόπτονται για τὸν σεβασμὸ τοῦ δικαιώματος στὴ ζωή των δολοφόνων και ἀπὸ τὴν ἄλλη ἐπιδοκιμάζουν τὴν ἀνελέτη σφαγὴ τῆς ἀνυπεράσπιστης ζωῆς. Τὴ Δευτέρα, 13 Ἰανουαρίου 2020, οἱ ἐπιβάτες τοῦ μετρό στην Ἀθήνα εἶδαν στὶς ἀποβάθρες ἀφίσες που ἀπεικόνιζαν ἕνα ἔμβρυο 10 ἑβδομάδων με τὸ ἐρώτημα: «Ἡξερες ὅτι στὸ ἀγέννητο παιδί -ἀπὸ τὴν 18ῃ ἡμέρα κυτπᾶ ἡ καρδιά του; - ἀπὸ τὴν 42ῃ ἡμέρα ἀνιχνεύονται ἐγκεφαλικά κύματα; -ἀπὸ τὴν 8ῃ ἑβδομάδα ὅλα τὰ ὄργανά του ἔχουν δημιουργηθεῖ;

-ἀπὸ τὴν 10ῃ ἑβδομάδα νιώθει πόνο;» Το μήνυμα τῆς ἀφίσας, στὸ κάτω μέρος της, ἦταν: «Διάλεξε τὴ ζωή...! Κίνημα ὑπὲρ τῆς ζωῆς». Οἱ ἀφίσες τῆς καμπάνιας προκάλεσαν αἴσθηση, ἀλλὰ και θύελλα ἀντιδράσεων ἀπὸ ἀνθρώπους που διέκριναν μιὰ εὐθεῖα ἐπίθεση ἐνάντια σὲ θεσμοθετημένα δικαιώματα τῆς γυναίκα. Στὰ κοινωνικά δίκτυα ξέσπασε σάλος. Τὴν ἴδια κιόλας ἡμέρα, τὸ Ὑπουργεῖο Ὑποδομῶν και Μεταφορῶν ἐξέδωσε ἀνακοίνωση, ζητῶντας τὴν ἄμεση ἀπόσυρση των ἀφισῶν. Λίγες ὥρες ἀργότερα, τὸ βράδυ τῆς 13ης πρὸς τὴν 14ῃ Ἰανουαρίου, ἡ ἐπίμαχη ἀφίσα ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὰ διαφημιστικὰ πλαίσια των σταθμῶν τοῦ δικτύου τοῦ μετρό.

ΧΩΡΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ

Τὸ θέμα ὅμως των ἐκτρώσεων δὲν χρειάζεται οὔτε «παμπάλαια» οὔτε ἄλλα ἐπιχειρήματα. Θέλει νὰ τὸ δοῦμε χωρὶς προκαταλήψεις, ἀντικειμενικά και ὑπεύθυνα. Καὶ τὸ ἐρώτημα εἶναι, τί φρονοῦμε για τὴν κυοφορούμενη ζωή; Πρόκειται για ἀνθρώπινη ζωή, ναι ἢ ὄχι; Ἄν δεχθοῦμε ὅτι τὸ γονιμοποιημένο ὠάριο εἶναι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μιὰ ἀνθρώπινη ὕπαρξη, τότε ἡ κοινὴ λογικὴ μᾶς λέει, ὅτι ἡ ἄμβλωση μεταφράζεται σὲ δολοφονία τοῦ ἐμβρύου, δηλαδὴ εἶναι φόνος ἀνθρώπου. Μὰ ὑπάρχουν λόγοι κοινωνικοὶ κ.λ.π. που τὸ ἐπιβάλλουν. Τότε θὰ ἔπρεπε, με τὴν λογικὴ αὐτὴ νὰ ἰσχύουν τὰ ἴδια μέτρα και για τὰ νεογέννητα, τὰ νήπια κ.λ.π. Ἐφόσον συντρέχουν και στὶς περιπτώσεις αὐτὲς λόγοι κοινωνικοὶ, οικονομικοὶ ἢ ὑγείας, γιατί νὰ μὴν ὑπάρχει και ἐδῶ ἡ δυνατότητα τῆς ἐν ψυχρῷ δολοφονίας; Συγκλονιζόμαστε ἀπὸ μιὰ τέτοια θηριωδία που δὲν συναντᾶμε οὔτε στην ζούγκλα. Γιατί ὅμως δὲν συγκλονιζόμαστε τὸ ἴδιο και με τὶς ἐκτρώσεις; Ποιὰ ἡ οὐσιαστικὴ διαφορὰ ἂν δολοφονηθεῖ τὸ τριῶν μηνῶν ἔμβρυο ἢ τὸ τριῶν μηνῶν βρέφος;

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΔΕΝ ΘΑ ἀναφέρουμε ἐδῶ ἄλλους σοβαροὺς κοινωνικοὺς, ψυχολογικοὺς, ἰατρικοὺς λόγους που συνηγοροῦν στον ἀπόλυτο σεβασμὸ τῆς κυοφορούμενης ζωῆς. Παραπέμπουμε μόνο σὲ μιὰ, ἀπὸ τὶς πολλές, ἐμπεριστατωμένη μελέτη (βιολογικὴ, κοινωνικὴ, ἠθικὴ) τοῦ Dr Ernest Huant με τίτλο: Non à l'avortement (Ὁχι στὴν ἔκτρωση). Πρόκειται για ἐργασία ἀπόλυτα κατοχυρωμένη. Γράφει μεταξὺ ἄλλων: «Τὸ γονιμοποιημένο ὠάριο δὲν εἶναι μιὰ ἀπλή κυτταρικὴ μάζα, χωρὶς ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά. Δὲν εἶναι ἀκόμα περισσότερο -σὲ αὐτὸ τὸ στάδιο- ἕνα μπουμπούκιασμα φυτικῆς ζωῆς, οὔτε ἀκόμα ἕνα ἔμβρυο κάποιας ζωικῆς σειρᾶς. Εἶναι πλήρως και ἀπολύτως ἡ ζωή μιᾶς ἀνθρώπινης ὕπαρξεως, ἀκριβῶς ὅπως γίνεται ἢ συνεχίζεται νὰ γίνεται με τὸ νεογέννητο, τὸ νήπιο, τὸ παιδί, τὸν ἔφηβο και τὸν ὄριμο... Συνεπῶς στὴν ἔκτρωση σκοτώνεται ἡ ἀνθρώπινη ζωή, ἡ ἀνθρώπινη ὕπαρξη, ἔστω κι ἂν βρίσκεται στὰ πιὸ πρῶιμα στάδιά της».

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκόρατους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ